

309489

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25 వ తేది శుక్ర వారము

NO. 21.

సంపుటము. E

సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ దశమి గం.

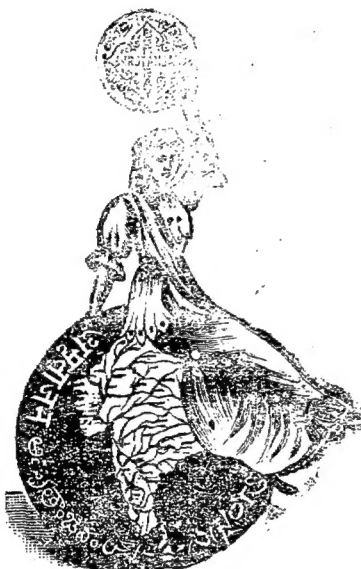
సంచిక 20

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరిహారము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ. మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొటకును.

అమృతాంజనము డిస్కో,

6, తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

108, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి

100 నిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది

ఆటో డిల్ బహర్

(రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది

ఇట్టి కాలపురుని కనుపడునది. పొట్టిలేని మనోజ్ఞుడుగు సువాసనగలది.
అల్లూ, హొలగాని, సారాయము గాని, శర్వబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినచో, మనోగ్య
మగు సువాసన నిష్పలమగును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న నైజా అర (దాం)	సీసా 1-కి గ 0.8-0
మధ్యరకం నైజా 1 (దాం	" " 0.12-0
బేరొక నైజా 2 "	" " 1.4-0
వెద్ద నైజా 4 "	" " 2.0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, రి బుడ్డకు 0.14-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులలోను దొరకును. వీనికి
అనేకమగు నకలు సింట్లు కలవు. కావున తాము కొనునపుడు సీసావైన
ను, కార్తవ్యవేన ఆటో డిల్ బహర్ రను పేరును పరిశీలింపును. ఈ ఆటో
డిల్ బహర్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రి దిగువవాటికి
ప్రాసినచో అణాకిను గల సువాసనకార్త ఉచితముగ పంపుదురు.

సోబయ్యెంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, లెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బాంబాయి.
మదరాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమో త్రియూర్తి, చై నాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) సెల రోగమునకు తరచువలె
చుండు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. తక్కువగా లేదు. పిడికారీ
చున్నగు కఠినకీర్తిల వనిలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, తచ్చ అను మాడు విధముల
రోగమును మాను పూటలలో నున్నను. దర్శి 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మ రక్షా సా

కీర్తియును విడచినతరువాత ఆత్మరక్షితి.
కంఠ్యముల సహజమును గురించిన కాశ్చియచర్మ
గంధకర్త:— సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
శివనైజా చక్కని గంధము. వెల రు. 0.2-0.
మోగేదరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్చియము
పోస్టు కార్డు 212, మదరాసు

నర్వశృంగ విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

586

మృత్యువారో భయమునానో కంఠోనుములో పోవుదురు.
గుణములేకని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు నుండి
తలసిన ముఖ్యవస్తువు. అంగ్ల
మూలము, శరీరమునైర్దులచే పొగ
క్షాంతిచేయును. ఎన్ని దినము
బాంబినను మందు గుణముమూలము,
తేలునగు మాత్రమే కాక ఎముక,
మెప్పు, పాము, ఇట్టి మొదలగు
విషబంతువుల కాటులకు ముహూ
గించును. వెల పాకెట్ 1-కి 0.8-0
పాకెట్ 0.8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజీ కేటం.

పాకెట్ 2 పాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వం.
కర్తవ్యం 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
విడుదలము:— ధన్య వత్తిక గాకి గ పేర్చి,
108, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

కమిషన్ యేజెంట్లు. 1543

వియ్యూ, గో నెల, నూలు, అముదము, సెన కాగ్గయలు, ధాన్య
మూల కాశ్చియములు మొదలగు సరకులు, స్వశక్తియుల తర
పును, పరాయి శక్తియులతరపును కొనబడి విక్రయించబడును.
వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

గంం ఏజెంట్లు కావలెను.

యా దిగువ ప్రముఖించిన కంపెనీలో పనులుచేయు
టకు రూ 30 మొదలు రూ 50 శీతములో అన్ని జిల్లాలు
లోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్కి విల్లెవోటి, 12.4-1919
లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558)
కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు.

బ్రౌటు బ్లూబ్లాక్ సిరామాత్రలు.

అన్ని టిలో శ్రేష్టమైనవి. మిగుల నాణ్యము. బహుచాళ.
మొదటిరకము 100-కి 0.12-0, రెండవ రకము 100-కి 0.6-0.
ఎర్ర సిరామాత్రలు:— బహునాణ్యము. 100-కి అ. 12.
అకువచ్చ 100-కి అ. 12. ఊదా 100-కి అ. 12. వి. పి. రు. 0.4-0.
పి. పి. పి. అండుకో, పాండుకు, నుంటూరు జిల్లా.

మదరాసు అందునదరక్ మరాటా

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు (1592)

(ఈస్తు) తిరుపతియందు 1919-వ సం॥ మే
మాసములో 6-వ తేది మొదలుకొని 16-5-19-వ
తేదివరకు జరుగబోవు గంగమ్మజాతర, శ్రీ గోవింద
రాజుల ఉత్సవములు, రాక్షసి బొగ్గు ప్రస్తుతము
చాలనందునను మరియు ఇతర ముఖ్యమైన
ట్రాఫిక్ యందులవలనను వైన చెప్పబడిన ఉత్స
వములకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యార్థము
అదనముగ గాని శ్రత్యేకముగ గాని బండ్లు వేయ
బడజాలవు గాన గమనించవలయును.

కలకత్తా నుండి మరణములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 28:— గతవారమునకు కలకత్తా నుండి మరణముల సంఖ్య చాల అధికమయ్యెను. 12 వ తేదీ లో సంతకు వారమున మరణముల సంఖ్య 1081 యయ్యెను. కలరావలన 268 మరణములు, ప్లేగువలన 28, స్పటికమువలన 80, ఇన్ ఫ్లూయెంజియావలన 56 మరణములు, కలరావలన మరొకొన్ని మరణములును అధికముగా నయ్యెనని ఆరోగ్యకాఖ్యాధికారి ప్రకటించెను. కడచిన యనేక సంవత్సరములనుండి యంతరము తన ఇంతతీవ్రముగా కలరా వ్యాపించియుండలేదు. హిందువులందు 218 మందియు, మహమ్మదీయులందు 50 మందియు మరణించిరి.

బొంబాయి నుండి మే 12, 15, తేదీల నడుమ కాం బేరా, కటంబా అను స్త్రీమయలు ఇంగ్లండుకు బోవుచున్నవని వాతావరణబోర్డుగి ప్రకటించెను. ఇందు మొదటి నెలూను లో 280 మంది సివిలియన్లను ప్రయాణికులను రెండవ నెలూను నందు 180 మంది సివిలియన్లను ప్రయాణికులను స్థల సౌకర్యము లు గలవు. మే నెల మొదటిదినములలో ప్రయాణము చేయు టకు దరఖాస్తు చేసికొనిన వారిలో ననేకులు స్థలము చిక్కి నందున త్వరగానే వెళ్ళి పోయిరి గాని తమ ఏజంట్లకు చెప్పి యుండిన వారి పేర్లు రిజిస్టరు చేసికొనిన వారితోలు మా ర్చువలసి యున్నది. ఇందులకు ప్రయాణికుల రిజిస్ట్రేషనుకు గా ను కొన్ని దినములు నియమించబడినవి.

28-వ తేదీని కలకత్తా రేవునందు మిటియోరు అను స్త్రీమయలో ఒక వైవావాడు మూలగురు బబ్బుగా నున్నట్లు నటించుచు ఒక మూల పండుకొని యుండుటను ఒక కష్టము ఉద్యోగి యాచి వానిని తేదీయగా వానికింద 50 లోటాలు గల ఒక పెట్టె దొరకెను. ఈ పాకి యేమియును తనవద్దలేదని మొదట చెప్పెను. కాని క్రమముగా తనమీదనున్న ఒక చెక్కవై నుండి ఒక కుపాకెని తీసి ఉద్యోగి కేసుచేసెను. వానిని పట్టు కొని బంధించిరి. ఇం కొక వైవావానియొద్ద ఒక నేరు నల్లమందు గల ప్యాకెటుదొరకెను. ఇం కొక ప్యాకెటు గూడ వాని యొద్ద నుండెను. కాని వాడు దానిని నీటిలోనికి పారవైచెను. ఇద్దరు వైవావాడయులను రంగూనకు బోవుచుండిరి.

సోమవారము రాత్రి కలకత్తాలోని డయిమండు హా ర్మరుభాగమున గల మొరాపా అను గ్రామములో కడ్డీ వ్యా పారముచేయు ఒక బంగారీ ధనధని యింట దోపిడి జరిగెను. 12 మంది దొంగలు ఆరు ధనులను దాల్చి ఇంట బొరబడి ఇంటిలోనివారిని లాటిలతో కొట్టి చాలసామాను తీసికొని పోయిరి. ఇంటిలోనివారు ఇద్దరు దొంగలనుమాత్రము గుర్తింప గలిగిరి. వీరిని పోలీసువారు పట్టుకొని బంధించిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష లును, డిగ్రీలపరీక్షలును ఈ నెల 28 వ తేదీని జరుగవలసియుం డెను గాని అవి నిలిపివేయబడి మే 12 వ తేదీని జరుగునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది.

నిల్లిండ్లను ప్రభుదండకులు 24 వ తేదీ ఉదయమున ఉదకమండలమునుండి తెల్లించుటకు బోయి మధ్యాహ్నము యమున నైరివనతి మందిరములను ఆనుపట్రిని చూచిరి. 12-80 గంటలైనవెనక ప్రభుదండకులు మరల ఉదకమండల మునకు బోయిరి.

(1593) నోటీసు నందలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఒరిజనల్ నూట్ నెంబరు 3 ఆఫ్ 1919.
వాది:—జానపాటి వెంకటదలమయ్య కొమారుడు నుబ్బయ్య పద్మసాలీలు, వర్తకులు, కాపురము కొటిపాటి మజరా పుష్పగిరిపల్లె సిద్ధపేట తాలూకా కడపజిల్లా.
ప్రతివాది:—వోరంగలు కొండూరు రాజయ్యగారు కోపట్ల వ్యాపారం, కాపురము వోరంగలు.
ఈ నంబరులో రూ 475-14-0 లు ప్రతివాదినుండి రాబట్టుకొనుటకు వాది ప్రతివాదియన దావాచేసి యున్నా డు. సదరుదావా 9-5-19 తేదీకి కడపటి విచారణ నిమిత్తం వాయిదా చేయబడినది.
నందలూరు } జ. సుందరరావు
28-4-19 }

28-వ కృష్ణామండలసభ.

కొవ్వూరులో సమావేశము.

తృతీయదినచర్య

కొవ్వూరు, ఏప్రిల్ 22:— తిరిగి సభ నేటిదినము 12-30 గంటలకు సమావేశమై ఈ దిగువ తీర్మానములు గావించబడినవి.

(11) గవర్నరు మెంటువారు ప్రయోచించిన ఇరిగేషను పంచాయతీ బిల్లుయొక్క ముఖ్యాంశములను యీ సభవారు ఆంగీకరించుచు కృష్ణా తూర్పు డెల్టా గోదావరి పడమర డెల్టా పెద్ద కాలువలనుండి పుట్టిన పంట కాలువలకు వానినుండి పుట్టిన పిల్ల కాలువలకు నీటిని వదలుట పంచిపెట్టుటలను గురించి తగవులు పరిష్కరించుటకు ఒక్కొక్క ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీయుడు డివిజనుకుగాని లేక సబ్ డివిజనులో ఆఫీసును అధికార ప్రదేశమునకుగాని యిరిగేషను బోర్డులందు టావర్ క్వేషమున వనియు ఆసధికారసభ్యులనుంభి మెచ్చుగా నుండవలెనని యీ ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(12) (ఎ) విజిటింగ్ అప్రెంటిస్ సరణచేయుటలో బంచాయతీకోర్టులు స్థాపించిన గ్రామములందు గ్రామముననుకూల కొర్రుకూడ నుండ ఒక్కరలేదనియు పంచాయతీకోర్టుగా దాఖలుచేయదగిన దావానే డిస్మిస్మిస్మముననుకూల కొర్రుకూడ దాఖలుచేయుట కనకాశముండగూడదనియు కానించుటకు దొరతనమువారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.—(బి) మరియు గౌరవనీయులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు ఆమం చర్ల కృష్ణరావుగారుగూడ యీ బిల్లునివయమున నెత్తుక మిటి రిపోర్టును చేర్చిన మినిట్ లోని విషయములను బిల్లులో చేర్చుట ముఖ్యమని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(13) 1918 సం॥ము 18-వ జూలై తేదీని ఫిక్సేషన్ నీటితీరువాయి జాస్తిరేట్ల దాఖలామార్పులు ఇవ్వవలె జిల్లా ప్రజలు మహాజన్లు మొదలగు వాని రూపకమున విన్నవించిన రీతిని గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు డెల్టా అప్రెంటిస్ ప్రదేశములకు ఆప్రకటన రిపొర్టును గనుక దొరతనమువారు నెంబునే ప్రకటించుట ఆవశ్యకమని యీ 1899 సం॥ నెటిల్ మెంటు అను అలోనున్న మ్యూకాలమున నీటి మార్పులను దలపెట్టుట వ్యా యముకాదనియు యీ సభవారు తీరుమానించుచున్నారు.

(14) ఎ. మత్తుకు గలిగించు సారాయము మొదలగు వానిని తయారుచేయుటను, దిగుమతి చేయుటను విక్రయించుటను నిషేధించుచు యిండియా దొరతనమువారు శిశుముగా కాననము చేయించి యాదేశమునందు తాగుడు మార్పులకలె ననియు (బి) నేలం గోదావరి జిల్లాలలో వలె ఈ జిల్లాలలో మ్యునిసిపలు పట్టణములలోను గొప్ప సంకల్పములనుండును తీర్థయాత్రీస్థలములలోను, దసరా మొదలగుపండుగ దినముల లోను కట్టు సారాయ దుకాణములను పూర్తిగా కట్టివేయుటకు జిల్లాకలెక్టరువారు ఉత్తర్వులు చేయవలసినదనియు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(15) కృష్ణా తూర్పు డెల్టాలోను గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా లోను జరుగుచున్న ఆ నుకట్టునిచారణ చాల అపాయకకరమైన దనియు చాల నష్టముయిన దనియు రయతులలో పురుల మగు ఆకాంతికి కారణభూతమయినదనియు గాన యిప్పటివరకు పల్లపుసాగుబడిలో నున్నట్టియు లక్షలకొలది వ్యయముతో మరమ్మత్తుచేసి సాగుబడిలోనికి తెచ్చినట్టియు ప్రజలకు ముఖ్యజీవనాధార మయినట్టియు భూములను పల్లపు ఆయ కట్టులోనుండి తగ్గించగూడదనియు యీ సభవారు దొరతనము వారిని కోరుచున్నారు.

(16) ఎ. ఫిక్సురపు కృష్ణాజిల్లాను సాధ్యమయినంత త్వరగా విభజించవలెననియు—(బి) గోదావరి పడమర డెల్టాను గోదావరి యతర రెండు డెల్టాలకు ఒక్క నూపరెండుండింగు యింజనీయుడు క్రింద నుంచు టావర్ క్వేష మనియు

(సి) గోదావరి జిల్లాలో యేజన్సీచేరునున్న పోలవరం డివిజనును ప్రస్తుతపు కృష్ణాజిల్లాలో చేర్పించుట జరూరనియు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (ఆగ్రాసాధిపతి)

(17) కాకినాడలో స్థాపించబడియున్న మల్లాది సత్వ లింగలసాయకర్ గారి ధర్మయొక్క పాతకాలలు మొదలగు నవి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కంత్తు యుపయోగించవలసినవై యున్నం దున వాని వ్యవహారపు కట్టుదిట్టములను గురించి ఆంధ్రులంద యన సమానశ్రద్ధాభిమానములు కలిగియుండుట ముఖ్యమగుట వలన వాని బాగోగులను కనిపెట్టుచుండుట ఆంధ్రుల నిధి

కనుకను సదరు ధర్మయొక్క ట్రస్టీలుగా నున్నవారిలో గోదా వరి జిల్లాకలెక్టరునకు పర్సనల్ అసిస్టెంటుగా గోదావరి జిల్లా అడివనలు మేజిస్ట్రేటును గోదావరి జిల్లాకు యిక్ కంటాక్టు కమిషనరు అయిన రావుబహదూర్ యు. రామారావుగారు ఒకట్రస్టీగా యెన్నుకొనబడుటవలన సదరు ధర్మయనందలి వ్యవహారలోపములనుగురించి కొర్రులలో దావాలునగయు రాలు ప్రజలు లేదలచినయదల జిల్లాకలెక్టరు కాంక్షను పొందుట నులభిపాత్యము కానేరదు గనుక రావుబహదరు యు. రామారావుగారు ఆ ట్రస్టీ యుద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చుట ఆవశ్యకమనియు ఇకముందు గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగములు అట్టి ట్రస్టీలలో ప్రవేశింపరాదనియు యీ సభవారు తలచు చున్నారు.

(18) (ఎ) కాసనెర్పాణ సభయందు శేకభావలందుం బ్రసంగముఁ జేయువారి కెట్టి యంతరాయములను గలుగఁజేయ రాదనియు,

(బి) కాసనెర్పాణ సభయందుఁ జేయఁజిన ప్రసంగ ములను చర్యలను చెప్పుట గజటులో శేకభావలలో తర్జు మాచేసి ప్రయోచించుట ఆవశ్యకమని యీ ఈ సభవారు తీర్మా నించుచున్నారు.

(19) (ఎ) ముప్పదియేండ్ల కొకసారి జరుగుచున్న రి నెటిల్మెంటుభూస్వాములకు బాధాకరముగానున్నంగన భూ మి శిస్తు నింతటనుండి కాననబద్ధమును కాన్వేషము గానింపవలె ననియు (బి) నీటితీరుకు నిర్ణయము కాసనెర్పాణ సభవారి యంగీకారము కాకుండ అధికారవర్గమువారు తమ బాధ్యత మీద హెచ్చింపగూడదనియు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(20) నేలంలో పాటపాడి కవులపొందివున్న పెరుగు లంకల రయతులవద్ద సదీజలోపయోగమునకు నీటి తీటవ మనూలు చేయుట కేవల మక్రమమనియు అట్టి వనూలు చేయ బడదని నేలంపాట నోటీసులో నొక మరా చేర్చు టావశ్యక మనియు యీ సభవారు జిల్లాకలెక్టరువారిని జిల్లా బోర్డువారిని దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

(21) అయోధ్యగండివద్ద కృష్ణవరదల మంపులల్లు బాధితులగుచున్న ప్రజలకు దొరతనమువారు అనుగ్రహించి దయచేయించిన కట్టలను ఆపదలు నివారణ కాలేదనియు 48/1 మెజునుండి సహజీయులకు కట్టల ఆవరణములగు తూములలోను ముద్దకాలులలోను పొడిగించు టావశ్యక మనియు యీ సభవారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

(22) గంధిమహమ్మది సత్యాగ్రహమునకు వ్యతిరేక ముగా ఆనిలి నెంబుమ్మగారు వ్రాసిన వ్యాకరణము యీ సభ వారు ఖండించుచు ఆమె నుండు ప్రజలకు విశ్వాసముపోయిన దని యీ సభవారు తెలుపుచున్నారు.

(ఈ తీర్మానమునకు ఒకరుమార్గమున వ్యతిరేకమైరి) తీర్మాన మంగీకృతమయింది.

(23) (ఎ) ప్రయాణికులకు రయత్వేచ్ఛారీలను యుద్ధ మునకు పూర్వమునలే తగ్గించుటకును కొవ్వూరు స్టేషనువద్ద ప్లాటుఫారమును స్టేషను వైపున నేర్పాటుచేసి రాజమండ్రి తాడేపల్లి గూడెంపర్వ అనుదినము ప్రత్యేక రయలుబండి నడుపుటకు గోదావరి వం తె న మీ ద స రి య గు నడకమార్గము నేర్పర్చుటకు రయత్వే ఆధికారులను

(బి) రాజమండ్రి విశేషజనముతోనిండి యిరుకుగానున్నందున ముందు స్థాపించబోయేది విద్యాస్థాపనలకు గోదావరి యువ తల ప్రక్కనున్న కొవ్వూరులో నేర్పాటు చేయవలెననియు

(సి) కొవ్వూరు పోలవరం తాలూకాలలోని భూములు మాగాని అగుటకు అనుములంక ప్రాజెక్టును కాంక్షను చేయుటకును

(డి) నర్సాపురం శెకండుగ్రేడు కాలేజిని కొవ్వూరులో శె కండరీ స్కూలును బాగల్లు పోతవరం, తాళ్లపూడి గ్రామ ములందు యిన్ స్కూప్లీటు శెకండరీ స్కూలులకు స్థాపించుట కున్న

(ఇ) గోదావరి కట్టమీద రోడ్డు మార్గమును తాళ్లపూ డివరకు పొడిగించుటకును (ఎఫ్) కొవ్వూరునుండి పసిక దులమిదుగా చాగల్లుకున్ను, చాగల్లునుండి కలవలపల్లి మీ దుగా మార్గరం రోడ్డుకు కలిసేటట్లు తాడిచర్లవరకు రోడ్డు చేయుటకున్ను; (ఫ) కల్లంక జంగా రెడ్డిగూడెంరోడ్డు రైలుబ చిట్టాలగ్రామమునుండి తిరుగుడుమెట్ట పెద్దరం రావులపాడు గ్రామముల ననుసరించి ఒక రోడ్డును మహారాజేం ఏటుగట్ట నకు కలుపుట, మల్లవరం గ్రామము పేములకాలవకు వెలెల సోపులుచేసి బల్లకట్టు యిప్పించుట (జి) వేగేశ్వరపురం గ్రా మంకిందనుంచి అన్నదేవరపేట కాలువలోనికి మురుగుకాలు వను త్రవ్వించుటకును (హెచ్) పెలిగ్రాపురేట్లను మూముల వలె తగ్గించుటకును (ఐ) మ్యునిసిపాలిటీలవారు లోకలుబోడి

అక్కింగు వాలావరణ కాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది

శుక్రవారము.

మ్యూనిసిపల్ సంఘపరిపాలనా విమర్శనము

వివిధమండల మ్యూనిసిపల్ సంఘముల 1917-18 సంవత్సరపు పరిపాలనానివేదికలు లిదివరకు ప్రభుత్వమువారిచే విడి విడిగా విమర్శింపబడి యుండెను. ప్రభుత్వమునా రిపుడు మ్యూనిసిపల్ సంఘములు చేసిన కనికర మొత్తముమీద విమర్శించుటకు బూనిరి. 9 మ్యూనిసిపల్ సంఘములు మాత్రమే తమ పరిపాలనానివేదికలను 1918 సంవత్సరమున గడుపున ముగిసిన 1-వ తేది కందజేసినవి. అనంతపురము, బళ్లారి, తిరుపతి, కాకినాడ, పెద్దాపురం, బందరు, రాజమండ్రి మొదలగు మ్యూనిసిపల్ సంఘము లొక మాసమునకు బైగ నాలస్యము జేసినవి. రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ సంఘ నివేదికను 31 సెప్టెంబరు తేదిన జేరెను. 1918 సంవత్సరపు 31 మార్చి తేదిన, పనుల జరుపుకొన్న సంఘములు 72. వెనుకటి వత్సరముకన్న రెండు సంఘములు హెచ్చినవి. 31 మార్చి నాటికి మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరుల సంఖ్య 1090 యుండెను. అంగీకరింపబడిన సంఖ్య 1186. పై సంఖ్యలో 89 మంది ఉద్యోగ ధర్మముచే సభ్యులయిరి. 448 మంది ప్రభుత్వ నియమితులు. 553 మంది ప్రజానియమితులు. అధికార సభ్యులు 176 మందియు, ఆంగ్లో హైందవసభ్యులు 110 మందియు నుండిరి. గతవత్సర మీ సంఖ్య 190,115 X యుండెను. ఆంధ్ర దేశమున అదోనీ, చిత్తూరు, కడప, ప్రొద్దుటూరు, పెద్దాపురము, ఒంగోలు, తెనాలి, ఏలూరు, కర్నూలు, విశాఖ కట్టణము మ్యూనిసిపల్ సంఘములందు సభ్యులెల్లరును భారతీయులే.

ఎన్నికపద్ధతి ప్రబలియుండిన 61 కట్టణములలో 56 కట్టణములు వాస్తవక్రింద విభజింపబడెను. విగిలిన వాటిలో, మ్యూనిసిపల్ సంఘమున కంతకును గలిపి ఎన్నికలు జరుగుచుండెను. కట్టణములలో ప్రొద్దుటూరు సంఖ్య ప్రజాసంఖ్యలో 100-కి 3 వంతున మాత్ర ముండెను. ఈ సంఖ్యను వరికిందిన, మ్యూనిసిపల్ సంఘముల ఎన్నికలలో నలునను ప్రజాసామ్యవమునకు సరియగు ప్రాతినిధ్యము లేదని స్పష్టపడగలదు : ఖాళీయైన సభ్యులకు పదవుల కన్నిటికిని, అభ్యర్థులు నిలిచిరి. 186 ఎన్నికలందు 97 టిలో, పోటీ జరిగెను. పోటీ జరిగిన వాటిలో ప్రొద్దుటూరు 100-కి 70 వంతున ప్రొద్దుటూరు నిచ్చిరి. ఈ సంఖ్యచే, ప్రొద్దుటూరు ఎన్నికలలో కడు శ్రద్ధవహించు చున్నటుల స్పష్టముగా గాగలదు. ప్రొద్దుటూరు వృద్ధిజేసినపిదప, ప్రజలింకను నెక్కువ శ్రద్ధ వహించెదరని విశ్వసించవచ్చును. 5 మ్యూనిసిపల్ సంఘములలో వేతనము గైకొను సంఘాధ్యక్షులు యుండిరి. గౌరవాధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కు 42 సంఘములచే నిర్వహింపబడెను. ఈ హక్కు హాన్ పేట, తిరువణ్ణామలై సంఘములకు గూడ ప్రసాదించబడినది. నివేదిక వత్సరమున 1856 మ్యూనిసిపల్ సంఘాలు జరిగెను. వీటిలో 89 సభలు నిర్ణీతసంఖ్య రాక నిలిచిపోయెను. ఈసందర్భమున, తంజావూరు ప్రభుత్వసాన మాక్రమించుచున్నది. 14 సభలు తంజావూరు

నందును, 12 సభలు బందరునందును నిలిచిపోవుట శోచనీయము. సభ్యులలో 100 కి 40 వంతున అధికార సభ్యులును, 61 వంతున అనధికార సభ్యులును సభలకు హాజరయిరి. మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములందు విశేష శ్రద్ధ వహించని, అధికారసభ్యులను, క్రొత్త మ్యూనిసిపల్ చట్టముక్రింద, న.స.లే దొలగింతుట స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధికి లాభకరము.

నివేదిక వత్సరమున 91,75,778 రూప్యముల ఆదాయము చేకూరెను. వెనుకటి వత్సరపు ఆదాయము 87,81,202 రూప్యములు. ఇందులో 41, 56, 344 రూప్యములు పన్నులవల్లను, 50, 19, 434 రూప్యము లితరవిధములను సేకరింపబడెను. పన్నులలో గలిగిన 2,17,675 రూప్యముల వృద్ధి, చాలవరకు భూములపైనను గృహముల పైనను విధింపబడిన పన్నుల మూలమునను, నీటిపన్ను, టోలుపన్నుల మూలమునను చేకూరెను. ఇండ్ల పన్ను, భూమిపన్ను హాన్ పేట ఒంగోలు మొదలగు గ్రామములందును, భూమిపన్ను విజయనగరము, వర్లాకిమిడి గ్రామములందును వృద్ధిజేయబడెను. పన్ను రిజిస్టరులను రివైజు చేయుటచే, తిరువణ్ణామలై బెజవాడ గ్రామములందు, ఈ పన్నుల డిమాండు అన్ని టిక్కును హెచ్చెను. పన్నుల వసూలు సంతృప్తి కరముగ నున్నది. కర్రెంటు డిమాండులో 100 కి 92 వంతున, పాతే బాకీలలో 100 కి 75 వంతున వసూలయ్యెను. వృత్తిపన్నులలో 100 కి 89 వంతున వసూలయ్యెను. 10 సంఘములలో దాదాపుగ సంతయు వసూలయ్యెను. కాని 8 సంఘములలో మాత్రము వసూలు 100 కి 80 కన్న తక్కిపోయెను. వీటిలో 7 గ్రామములందు ప్లేగు వ్యాధి వ్యాపించియుండుటచే వసూలు సంతృప్తి కరముగ లేకున్నను పెద్దాపురము విజయములో మాత్రము, తగిన కారణ మొతమాత్రము లేదని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. టోలుగేట్ల సంఖ్య 502 నుండి 520 వరకు హెచ్చయ్యెను. మొత్తపు వసూళ్లు 9,55,556 రూప్యములనుండి, 10,40,629 వరకు హెచ్చెను. ఈ మొత్తములో జిల్లాబోర్డుల కిచ్చిన మొత్తము పోను, నికరాదాయము 8,29,712 రూప్యములయ్యెను. పన్నుల మొత్తము బట్టి, టోలుపన్నులతో సూడ మునిషి కొకటింటికి రు 1-13-6 ల పన్ను విధింపబడెను. వెనుకటి వత్సర మీ పన్ను రు 1-12-2 లుండెను.

ప్రభుత్వమువారిచే రు 2,28,840 రూప్యములు మ్యూనిసిపల్ సంఘములకు ఋణములక్రింద నీయబడెను. గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ సంఘము నీటి పనుల వ్యయముకై 12,000 అప్పు తీసికొనెను. ఏలూరు, కడప, విజయనగరము మ్యూనిసిపల్ సంఘములకు 50,000 రూప్యములు భవననిర్మాణమునకు బదు లీయబడెను. సర్వే చార్జిలను భరించుటకు కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘము 6000 ను, గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ సంఘము 22,000 ను, విశాఖకట్టణము 10,000 ను, విజయనగరము 8000 ను అప్పు గైకొనెను. ప్రభుత్వము వారు రు 6,68,039 ల ఋణముల నీ వత్సరమున రాబట్టుకొనిరి. నివేదికవత్సరమున 91,69,942 రూప్యముల వ్యయమయ్యెను. వీటిలో 29,01,794 రూప్యములు పబ్లిక్ వర్కులమీదను, 785728 రూప్యములు విద్యపైనను, 2433455 రూప్యములు వైద్యసహాయము పైనను, 790840 రూప్యములు మార్కెట్టులు దీపములు మొదలగు వాటిపైనను, 4,41,126 రూప్యములు కార్యనిర్వాహకము క్రిందను, 18,16,999 రూప్యములు బాకీలు తీర్పుట మొదలగు వాటిపైనను, వెచ్చింప

బడెను. రోడ్లకొరకు 7,62,255 రూప్యములు వెచ్చింపబడెను. అనకాపల్లి, బళ్లారి, హాన్ పేట, బందరు, నెల్లూరు, విశాఖకట్టణములలో రోడ్లు బాత్తుగ బాగుండలేదని తెలుపబడినది. ప్రభుత్వమువారి మ్యూనిసిపల్ సంఘముల నీ విషయమై శ్రద్ధ దీసికొనవలయు నని హెచ్చరించుచున్నారు. పన్నులనుండి వచ్చిన ఆదాయములో గుడియాత్తము, బందరు, కడప మ్యూనిసిపల్ సంఘముల వారు విద్యకై వెచ్చించిన మొత్త మధికముగ నున్నది. పెద్దాపురము, తిరువణ్ణామలై, వాలాజాపేటలలో యీ మొత్త మత్యల్పముగ నున్నది. వైద్య సహాయ మధికముగ నిచ్చిన వాటిలో నీ గ్రామములు పేర్కొనబడినవి: అనంతపురము, బర్హంపురం, గుంటూరు, వంద్యాల, నెల్లూరు, పల్నాటిమిడి, తెనాలి.

జనమరణములసంఖ్య వివాదకారణ మగుచున్నది. జననములు 84366 నుండి 81838 వరకు దగ్గెను. మరణములసంఖ్య 68017 నుండి 68869 వరకు హెచ్చెను. పదునాల్గు కట్టణములలో, మరణములు 100-కి 28 వంతున తేలివది. 9 మ్యూనిసిపల్ సంఘములలో 100 కి 50 మంది చనిపోయిరి. మరణముల సంఖ్య యధిక మగుటకు కారణము, అంటువ్యాధు లని తెలుపబడినది కాని, ప్రజల దౌర్భాగ్యము తగ్గవంతవరకు, మరణముల సంఖ్య తగ్గనేగదు. 5145 మంది కలరా వలనను, 5188 పేగువలనను, 4714 మంది స్ఫోటకము వలనను చనిపోయిరి. 55 కట్టణములలో కలరా వ్యాపించి యుండెను. తిరునల్వేలి, తిరుచనాపల్లి, ఏలూరు కట్టణములలో కలరాచే గలిగిన మరణము లధికముగ నుండెను. అదోనీ, బళ్లారి, హాన్ పేట, నేలము, విశాఖకట్టణము, కోయంబత్తూరు, మంగుళూరు, కర్నూలు గ్రామములలో ప్లేగు వ్యాపించి యుండెను. మధుర, బందరు మొదలగు గ్రామములలో స్ఫోటకపు మరణము లతిశయించెను 12 కట్టణములలో, ఆదాయముకన్న ఋణ మతిశయించెను. మూడింటిలో బాకీలు ఆదాయముకన్న మూడింత లయ్యెను. మొత్తము మీద మ్యూనిసిపల్ సంఘముల ఆర్థికస్థితి ప్రస్తుత స్థితిలో, సంతృప్తికరముగ లేదని ప్రభుత్వమువారింగీకరించుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి, ధనపు లేమియే మిగుల ప్రతిబంధకముగ నున్నది. ఆర్థికస్థితి చక్కబడినగాని, మ్యూనిసిపల్ సంఘములు తమ ధర్మము నిర్వహించు నేరవు. మద్రాసు పురపు మ్యూనిసిపల్ సంఘమున, కార్పొరేషను కాదాయము చేకూరెడి మార్గము విశాలవంతము గావింపబడలేదు. నూతనమండల మ్యూనిసిపల్ సంఘములను దయనను, ధన సమృద్ధి చేకూరు మార్గములు సూచించబడకున్నచో, ఆ శాసనము ప్రయోజనరహిత మగును. బరంపురమునందు ఏ. పి. హాత్రింగారు మ్యూనిసిపల్ వైద్యాలయమునకు ప్రత్యేక వార్డునుగట్టించుచున్నారు. నెల్లూరులో, కీర్తిశేఖరుల రావు బహదూరు ఆర్. లక్ష్మీనరసారెడ్డి గారు సంవత్సరము నకు 250 రూప్యములను బీదల వైద్యసహాయము కొర కొనగుట కేర్పాటు జేసిరి. "మద్రాసు మండల మ్యూనిసిపల్ సంఘముల పరిపాలనము మొత్తముమీద సంతృప్తికరముగ నున్నది. వేతనము గైకొనని సంఘాధ్యక్షుల నేకులు తమ యుద్యోగధర్మము నతిపరుతతోను, ఉత్సాహముతోను నిర్వహించినందులకు ప్రత్యేక ప్రశంసకు సాత్రులయి" రని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. స్థానికస్వపరిపాలనము జయము బడని నందుల కింతకన్నను వేరు నిదర్శనముతో నిమిత్తముండదు.

ప్రపంచపు నూతనోపద్రవము :

ఆసియా పునరుద్ధరణభయము

ఈ క్రింది వృత్తాంతమును బొంబాయి శ్రాని కలువత్రిక నుండి గ్రహించుచున్నాము :

“నిన్నటిదినము, ఛలమ్మపర్వ విషపుగారు కింగుస్టేషన్ లో క్రైస్తవ సమావేశమునందుకు న్న సిం చిరి. కొలది వత్సరముల కాలములో, ఆసియా ఖండమంతయు, సంగ్రామమునకు బూర్వ ముజర్రసీవలెనే, విజ్ఞానమునందును ప్రకృతిశాస్త్ర జ్ఞానమునందును ముందంజ వేయును. జర్రసీ యొక్కటి మాత్రమే, ప్రపంచ శివాశనమునకు కారణమైనపుడు, చైనా, ఇండియా, జపాను మొదలగు దేశములు ఆధ్యాత్మికాధారము లేని విజ్ఞాన సంపదను సంపాదించుటచే నెట్టి యువద్రవము గలుగునో జెప్పజాలము. ఎంత యువద్రవము! చీనా జపాను దేశములలో బెరుగుచున్న ప్రజాస్వామ్యభావము నాలోచింపుడు; హిందూదేశపు కాంగ్రెసు గూర్చి యోచింపుడు. ఈజిప్టులోని పరిస్థితులను పరికింపుడని, ఉపన్యాసకులు సభ్యులను హెచ్చరించిరి. ఇట్టి నూతన ప్రపంచ మిది వర కుద్భవించి యుండలేదు. క్రైస్తవ మత వ్యాపనమే, యిట్టి మహాద్రవములను సురక్షితముగ మార్గముల గొంపోవగలదు. అంతర్జాతీయ సమ్మేళనమును తా మెంతమాత్రమును నిరసింపమని ఉపన్యాసకులు నుడివిరి. కాని, ప్రపంచశాంతిసమ్మేళనము రక్షింప గలదా? ప్రపంచపాదలి ప్రజాస్వామ్యముల నన్నిటిని సమాన ప్రేమవలనను, భగవంతునిపై గల సమాన విశ్వాసమువలనను బంధింపచివో, అంతర్జాతీయ సమ్మేళనము సరియగు బంధముగ నుండ జాలదు.”

ప్రపంచమంతయు క్రైస్తవమత మవలంబించినగాని, శాంతి చేకూర దని, యీ విషపుగారి విశ్వాసము! వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

హిందూదేశస్థితి

ఆంగ్లదేశ కుత్రికలు, హిందూదేశస్థితి గూర్చి యభిప్రాయ మిచ్చుచున్నవి. దండనమార్గముల చేతనే, అశాంతిని బోగొట్టుటకు వీలు లేదనియు సంస్కరణములను త్వరలో ప్రవేశ పెట్టుట అవసరమనియు, డెయిలీ క్రానికలు వత్రిక నూచించుచున్నది. ఇప్పుటి యల్లరులను సరకుజేయక, మాంటాగూగారు మాన్లేగారి నిదర్శనము నైకొని, తన సంకల్పమును నెరవేర్చవలయు నని, మాం ఛెస్టరుగార్డయను వత్రిక చెబుచున్నది. ఇట్టి యభిప్రాయమునే, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టు వత్రిక వెలిబుద్ధియుండెను. హైందవ రాయబారు లీ మాసాంతమున ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమున, గా. కటేలు, కేల్కారు, వి. పి. మాధవరావు, గా. కపర్దేగార్డు వెడలెదరని తెలియుచున్నది. ఈ రాయబారు లెల్లరును సంతృప్తికరముగ సంస్కరణములు ప్రసాదించ బడనిచో దేశములో నెట్టి యసంతృప్తి పెరుగునో, సామ్రాజ్యమున కిట్టి సంఘటన మెటుల నష్టదాయక మగునో, ఆంగ్లదేశీయుల కసందిగ్గముగ తెలుపవలయును. సంస్కరణములను దేశీయులభినందించుటకు, మున్ముందు నిర్బంధశాసనముల నన్నిటిని దొలగించి జన్మ స్వాతంత్ర్యములను రక్షింప సమకట్టు తెంతటి యవసరమో గూడ, వీరు తెలియ జెప్పవలెను. సత్యమును మరుగుపరుచుట ఇంగ్లండునకు గాని, ఇండియాకుగాని షేమకరము గాజాలదు.

ద్విజేంద్రనాథ టాగూరుగారు : గాంధీ

సర్ రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి సోదరులగు ద్విజేంద్రనాథ టాగూరు గారు, మహాత్మా గాంధీ గారికి క్రింది లేఖను శాంతినికేతనమునుండి వ్రాసిరి:

“పూజ్యుడగు మిత్రమా, చెడుగును, మంచి చే జయించుటకై, ఎంతమాత్రము వెనుదీయక, దారితెన్ను తెలియని ప్రజలకు సాయపడ వలయు నని, నేను మిమ్ములను హృదయపూర్వకముగ గోరుచున్నాను. మీరు విధించిన తపస్సు, ఉపవాసము, అవసరము గావేమోయని, ఒకపుడు దలచితిని కాని, తిరిగి యాలోచింపగా, మా దృక్పథము ననుసరించి యీ విషయమును నిర్ణయించుటకు మార్గరహిత లేదని గాన్పించుచున్నది. మీరు దైవప్రేత మగు జ్ఞానము నాస్వాదింపచున్నారు. దీనిగూర్చి శంకించుటకు బదులు, మీ యాజేశములు భగవదాదేశము లని వందనపూర్వకముగ గ్రహించుట యవసరము.

సర్వశక్తిలిగి, దీనబాంధవు డగు పరమేశ్వరుడు యీ సందిగ్ధసమయమున మిమ్ముల కాపాడు గాక !

ఇట్లు

ప్రియమగు పూర్వమిత్రుడు

ద్విజేంద్రనాథ టాగూరు”

ఆంధ్రసభలు

ఆంధ్ర మహాజన సభకు, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభను జరుపుట కాహ్వాన సంఘమునా రసంతి పురమున నేర్పాటుల జేయుచున్నటుల, నిన్నటి దినము పురవాసి లేఖ నొకదానిని బ్రచురించి యుంటిని మేనేలాఖరులో గాని, జూన్ మొదటి వారములోగాని, యీ సభల జరుపుటకు నిశ్చయి పబడెనని విలేఖని తెలిపెను. ఈలోపున సంస్కరణశాసనము ప్రచురింపబడును రానున్న ఆంధ్రమహాసభ లత్యంతప్రాచుర్యముయినవి. సంస్కరణముల గూర్చి ఆంధ్రసభలు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుప వలసియుండును. దేశస్థితి చక్కబడుటకు మార్గముల నరయవలసి యుండును. ఆంధ్రసభలు జయప్రదముగ జరుగవలయుననిన, ఆంధ్రోద్భూతాభిమాను లెల్ల రసంతిపుర మండలమువారి క్రయశ్చముల కిప్పటినుండియు ణోద్భవ వలసి యున్నది. సభానిర్వహణభార మంతయు వారిపై నున్నదని యెంచి, ఆంధ్రప్రముఖులు తలస్థముగ నుండిన లాభముండదు. కొంతపడి ప్రతికూలాభిప్రాయము వ్యాపించి యున్న అసంతిపురమునందే, సభలు సక్రమముగ నిర్వహింపబడునటుల కృషి సలుపవలసిన భార మాంధ్రనాయకులపై నిలిచి యున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా జాతీయవాదులు

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యము గోరేడి దక్షిణాఫ్రికా జాతీయవాదులు గూడ ఆంగ్లదేశమున కేతెంచిరట. హార్డుగాజ్ గారును, మిగిలిన రాయబారులును, తమ యుద్దేశము సాంగ్లప్రభుత్వమున కెరిగించుటకు నిశ్చయించి రని, యాటరు చెబుచున్నాడు. ఒకవంక దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు, వేరొక వంక హైందవ రాయబారులు, మరియొకవంక ఈజిప్టుదేశపు రాయబారులు ఆంగ్లదేశమున తమ తమ వాంఛల నెరిగింప నున్నారు. విరివి సమస్య చిరకాలమునుండియు, ఆంగ్లదేశీయుల దృష్టి నాకర్షించుచునే యున్నది. ఈ సమస్యల నన్నిటిని, ఆంగ్లదేశ మెటుల పరిష్కరించునో యని, ప్రపంచ మెదురుజూచుచున్న దనుటకు సందియము లేదు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి

ఈ పద్ధతి త్వరలో ప్రవేశ పెట్టబడు నని, బోనార్లాగారు పార్లమెంటు సభలో చెలిపిన యీ క్రింది వాక్యములవలన గ్రహింపవచ్చును. “1918-వ సంవత్సరము నందు, ప్రభుత్వమువారు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి నవలంబించెదరనియు, దానిని త్వరలో నమలులో బెల్లెవరనియు ఖండితముగ చెలుపబడెను. ఈ పద్ధతి సాధ్యమగునంత త్వరలో నమలులో బెట్టబడును. సంగ్రామచారిత్రము, అధినివేశ రాజ్యములు మనకు గావించిన సహాయముల బట్టి, యీ పద్ధతి నవలంబించుటకు మన సంకల్ప మింకను బలపడినది. అధినివేశ రాజ్యముల సహాయము లేనిచో, విజయము మనకు జేకూరునను నిశ్చయముండజాలదు. అధినివేశ రాజ్యముల గునువ్యబలము, ఆర్థికసంపదను వృద్ధిజేయుట మన విధ్యుక్తము కాదని, ఎవరయినను చెప్పగలరా ?”

సత్యాగ్రహవ్రతదీక్ష

తాత సత్యాగ్రహవ్రతదీక్షను, కైకొనినటుల, సి. ఆర్. దాసు గారు, వంగరాష్ట్రీయసభలో జరిపిరి. దాసుగారి భార్యగూడ సత్యాగ్రహదీక్ష కైకొనినటుల, అమృతబహు పత్రిక చెబుచుచున్నది.

జగన్నాథ భక్తజన సభ:—ఈ నెల 27 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము గం 4-15 నిమిషములకు ఎన్నారలో జగన్నాథ భక్తజనసభలో నొకలపట్టు వాస్తవ్యులు పి.టి. శ్రీనివాస భాగవతుగారు శంకరాభిషేకము చేయించుకథా కాలక్షేపము చేయుదురు.

జంతుహింసా నివారకసంఘము:—ఈ సంఘముయొక్క 28 వ వార్షిక సాధారణసభ బెంగళూరు పురమండలమున వంగళవారిము సాయంకాలము 5 - 8 గంటలకు 29-4-19 తేదీన సామ్యమునై ఆబుల్ హిం. ఎం. ఏ. బాల్. ఎల్. లాగారి యధిపత్యమున జరుగును.

విందు:—కడదిన 28- తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు సాందర్బుచహలో బెంగళూరు నాటకసభవారికిరి క్రి.శే. కృష్ణమాచార్య సభ సారికిని విందు గావించబడెను. ఫలాహారానంతరము గానము సలుపబడెను. రావుసాహెబు సంబంధ మొదలియారు గారు నటికల సామర్థ్య విశేషములను కేల్గొని, చెన్నపురిపాఠశాల వారికి తిగిన ప్రోత్సాహ మియ నందులకు చాల విచారకరముగా నున్నదనియు, క్రిష్ణుడు నెలవులలో తిరుగవచ్చి నాటకములను పరిష్కారవలయు నని యు నడిగిరి. ఆనంతరాములతో దినచర్య ముగిసెను.

మదరాసు లిబరలు లీగు:—ఈ క్రింది వారు గూడ మదరాసు లిబరలు లీగు సభ్యులుగ జేరి. ఆనరబిల్ ఆగడల్లిభాక బహద్దరు, ఆనరబిల్ పి. శివరావు, దివాన్ బహద్దరు టి. జేశికాచారి, డి. క. ఆచర్ క. ఎన్. నుబ్ర వ్యాజ్యం ఎం. ఏ. ఎల్. టి. రావుబహద్దరు ఎం. ఎన్. నరేష్ ఆయ్యరు, ఆర్. వైద్యనాథస్వామి ఆయ్యరుగారట.

సంఘమువారిండియా కార్యదర్శి క్రింది తంత్రివార్డు నిచ్చి:—ఉత్తర హిందూస్థాన మందలి అల్లరులకు మదరాసు లిబరలు లీగు వారు చాల విచారింప చున్నారు. కార్యాలయములు మొదలగు విషయములపై సంఘమువారు యూరోపియనుల చంపబడినందులకు, ఈ కార్యములవలన నైనుకలు తుపాకుల నుపయోగించి నందులకును, అందుములమున వెక్కిరించి మరణించి నందులకును ఈ సంఘమువారు చాల విచారింప చున్నారు. గాంధీ గారితోటితో సత్యాగ్రహోద్యమము నావెదరు గాక యని సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఢిల్లీ ప్రజలపై తుపాకులను గాల్పుట అన్యాయమను న్నితి గతులను విచారింపటకు ప్రత్యేకపునీర్వాటులను జేయగోరు న్నారు. తెలియనివారు కోపముతో జేసిన కృత్యములను తిరుగుబాటుగ పరిగణించుటను, నైతిక శాసనమును ప్రకటించుటను ఖండించు చున్నారు. సంస్కరణముల నాలసించుటవలన గాని, చెరుదుటవలన గాని స్థితి చాల ప్రమాదకరముగ మారునని వారి దృఢనిశ్చయమును ప్రకటించుచున్నారు. ప్రస్తుతపు అల్లరుల కంతటికిని కారణ భూతమగు అసామ్యికల క్రైష్ణు అట్లను రద్దుచేయ వలసినదని చక్రవర్తిని ప్రార్థింప గోరుచున్నారు. జి. పి. నరేశు, జాయింటు కార్యదర్శి.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(రైటరు ఏ. జి. స్పీ)

సంధిసభ

జర్మను ప్రతినిధులు

పారిసు, ఏప్రిల్ 22:— హావాను యేజేన్సీవారు యిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మను గవర్నరు మెంటువారు మిత్రమండలి వరుల నన్నిటిని సంగీకరించిరి. కాంటు బ్రాక్ ధార్మికముగా గారి యాజమాన్యమున వచ్చెను. ఒక ప్రతినిధిగ్రూపును బంపిరి. ప్రతినిధులు సుమారు 75గురు. మిత్రమండలివారికి తమలో తమకెట్టి మనస్థితిగలవారు వాటన్నిటి వెనుకనుంచి జర్మనుల సౌమ్యములకు లోబడకుండుటలో సుక్ష్మముగా కలసి పనిచేయుదురు. చర్చను విశేషముగ మెంతువారును జర్మనీ ప్రతినిధులయొడ అమెరికా ప్రాప్తి, బ్రిటనులకు ఒకటియే కల్పింపజేయును. వెర్సెల్సు, బర్లిను లకు యెట్టివాదప్రతివాదములు జరుగుటకును వీలుండదు. వర్సెల్సును వర్సెల్సు సందేశమును ప్రకటింపవలయును. ఒకరికొకరు చెప్పకొనవలయును. సంతకములు చేయవలయును.

జపాను సమస్య

సలుగురు సభవారు జపానుసమస్యను తీర్చింపుటకు కేటి ఉదయమున సమావేశమయిరి. జర్మను ప్రతినిధులు రాకుండానే ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలయును జపాను ప్రతినిధులు పట్టుపట్టుటయే యందులకు కారణము.

సారిజేన్సీ ఏర్పాటు

సంధిపరతుల ప్రకారము సారిజేన్సీలోని గను లన్నిటికి ప్రాప్తి యజమానిగా నుండెడి కట్టకమును, కలప పాత కాలము మొదలగు వాటి యాజమాన్యము ప్రాప్తిసకే యందును. సారిజేన్సీ ప్రాంతములన్నియు యూనియనులో సొకటిగా నుండును.

జర్మనులు-సంధి.

పారిసు, ఏప్రిల్ 16:— హావానువారాసంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఆర్థిక వ్యాపారమున ముఖ్యము సంబంధించిన సంధిపరతులను చూపుచుటకు జర్మనులకు కనకాశము లాసగలుగును. జర్మనులు ముఖ్యము ప్రతినిధులైన గాక వారి ఆచరణ విధానమున వరుణులను చేయుటకు గాని మార్పుటకు గాని సూచనలు చేయవచ్చును. తేలికపాటిగాను, సేవాదగ్గ విషయమున జర్మనులు సంధిపరతులకు అంగీకరింపవలసిన అంగీకరింపవలెను. తమను ప్రోత్సహింపవలెను.

సిరియాను సమస్య

పారిసు, ఏప్రిల్ 22:— సిరియాను సమస్యను యోచించుటకు నియమింపబడిన సంఘమున రి. హెన్రీ మెకోన్స్ కే మాండరు హాగర్ గార్డు బ్రిటిషు ప్రతినిధులు.

ఫ్రాన్సు విదేశీయులు

పారిసు, ఏప్రిల్ 16:— ఫ్రాన్సులో విదేశీయుల స్థితిని గూర్చిన బిల్లు వ్యాఖ్యానము చేయబడినది. హెన్రీ. కె. డి. లెల్లో కొన్ని మార్పులు చేయబడినవి. విదేశీయులు ఫ్రాన్సులో తిరుగుదల చేయుటకు విషయము ఆమోదింపబడినది. ఈ విషయము 5 సంవత్సరములు గమనింపబడును. ఆటంకము వారల పరాసు జాతీయులుగా నుండుటకు దరఖాస్తు చేసినవలెను ఫ్రాన్సులో నివసించుటకు ఫ్రాన్సులో ఆస్తిగలవారు పరాసు కొద్దయిన వారలు చేయవచ్చును.

ఫ్రాన్సులోని అమెరికను రాయబారి.

పారిసు, ఏప్రిల్ 16:— ఫ్రాన్సుకు నూతన అమెరికను రాయబారిగా పంపబడిన హ్యూగో వాలెన్ గారు పారిసునగరము చేరిరి. అమెరికను యుద్ధమున ఫ్రాన్సునందు అమెరికను సేనలకు ఉపసేనము ఏర్పాటుచు చూచుటకు, ఫ్రాన్సులో నున్న అమెరికను సామగ్రిని పరిష్కరించుటకు పారిసు నగరమునకు వచ్చెను.

ఇంగ్లండు

మెసపొటేమియా సివిలుకమిషనరు.

లండను, ఏప్రిల్ 17:— మెసపొటేమియానుండి సివిలుకమిషనరుగానున్న కర్నూ విల్సన్ గారు 14-వ తేదీ రాజుగారిదర్బారును చేరిరి. ఇటీవలివరకు తురుష్కుల స్వాధీనమునందుండిన జోజులో యుద్ధములకు పాల్గొన్న గృహములను తిరిగి బాగుచేయుచుటకు చేయబడిన ప్రయత్నములను మెసపొటేమియాలో నీటిపారుదల, రైలుమార్గములు తీర్చిదిద్దుచున్న గవర్నరు, పెద్దపురుషులందు వైద్యసౌకర్యములు, ఆరాటకు భావలో విద్యాదానము మొదలగువాని కొరకు చేయబడిన ప్రయత్నములకు రాజుగారు విని సంగీకరించిరి. మెసపొటేమియా భవిష్యత్తును మహాభివృద్ధి చెందుననియు, ప్రజలు నిరంతరభివృద్ధి గలిగి యుండుననియు విశ్వసించుచున్నామని రాజుగారుచిరి.

దక్షిణాఫ్రికా జాతీయువారులు

లండను, ఏప్రిల్ 18:— జనరలు హెర్బర్టు గారును మరికొందరును గల దక్షిణాఫ్రికా జాతీయువారు సంజీవకర్మము లండను చేరిరి. తమ వాదముల నన్నిటిని సహేతుకముగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యెదుట బెట్టుటయే సంజీవకర్మపు పని గనుక ముందుగా ఈ విషయమున సభలలో వాదప్రతివాదములకు జరుపుట తమకుని గాదని జనరలు హెర్బర్టు వారు సభలయందు వాదములకు జరుపుటకు నిరాకరించిరి.

రబ్బరు పరిశ్రమ

లండను, ఏప్రిల్ 22:— సంఘమువారి 1918-వ సం॥ నివేదికమున రిఫరెన్సువారు రబ్బరు పరిశ్రమను ఆధికలాభములను గూర్చి విచారించుచున్న కేసు వాయిదా వేయబడినది. ఇందుకు ముందుగా మెర్సిమా అప్పీలు ప్రైవేటు కాలనీయును న్ను. పరిశోధనను వృద్ధిచేయు విషయమున సింహాశ్రయముల యాభివృద్ధిలలో ఈ విధానమును ఏకవిధముగా కలసి పనిచేయ వీలులేదు.

మరణములు.

లండను, ఏప్రిల్ 21:— దాక్టరు డి. మోతి రిచర్డు గారును, మర్ ఎ. జి. హామెండు గారును మరణించినది ప్రకటించబడినది.

చైనాయందలి జర్మనులు

హార్బిన్, ఏప్రిల్ 21:— చైనాయందలి పంపిణీ చేయబడిన 1800 మంది జర్మనులు “నోవరా” “నోవో” “ఎట్రీయన్” అను స్త్రీయలలో హార్బిన్ కు చేరిరి. వారికి కాపలాగా బ్రిటిషు నావాళులనుండలి కొన్ని కలాలములు వచ్చెను. నోవరా అను స్త్రీయలలో సాంఘాము కాలేజీలోని జర్మను ఉపాధ్యాయ వర్గమును దూర్ముక్త ఏషియాటిక్ బ్యాంకులోని జర్మను ఉద్యోగులను వర్తకులను, కాన్సులరు ఉద్యోగులను, మిషనరీలను కల్పిరి. వారిని దింపివేయుటకు స్త్రీయలకు రేవునకు వెళ్ళిరి. జర్మనులకు స్వదేశమునకు బంపునేర్పాటు సులభములగు చూచుటకు ఇద్దరు చైనా ఉద్యోగులు నియమింపబడిరి. నోవో అజ్మీరుకు రేవు చేరినది కాని ఎట్రీయన్, ఇంకను ప్రయాణము చేయుచున్నది.

కాక్ స్టాంబులూపోల్ ఆర్మీనియను అల్లర్లు గూర్చి ఆధికారు లాసరించిన మైలివిచారణ సమయమున టర్కీ దేశ మేలయ్యెదమున ప్రవేశించె నను విషయమును గూర్చి కొత్త సంగతు లగేతము బహిర్గతమైనవి. ముద్తాయిలలో నోవోగారు యూనైటెడ్ రాజును ఈక్రింది సంగతి నొక్కొనిరి. టర్కీ యుద్ధమున ప్రవేశించక పూర్వము యెవరో సామగ్రి గాకాన్స్ పర్వతములలో రువ్వను తిరోగమనమునకు వీలుగాకుండ తగిన ప్రయత్నములు చేయుటకు బార్లియాతో ప్రత్యేకపు ఒడంబడికను జేసుకొనియెను. అందుమీ త్రమా బ్రెస్లిన్ లోనివిన్ను సంధిలో తురుష్కులను జర్మనులను వార్షిక కంటివిశేషముగా సదుపాయముల సేవగిరి. తాను తాట ప్రకటనమునకు ఎంతమాత్రము భంగముగలిగినవని టర్కీ నిరంతరము చెప్పుచుండెడిది. దురదృష్టవశాత్తూ వ్యక్త హానికా బలముతో పోరాడవలసివచ్చినందున తాను బలవంతముగా యుద్ధములోనికి దింపబడినది అది వాదించుచున్నది.

వివిధసంజీవకర్మములు

ఆంగ్ల ప్రజల వైఖరి.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:— ట్రెయిన్స్ ఆఫ్ యిండియా పత్రికలో ఒక విలేఖరి ఆంగ్ల దేశమందలి తన మిత్రుల దంపిన లేఖనుండలి కొన్ని భాగములను ప్రచురించెను. లండను మిత్రుడు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— “హిందూదేశమునండి ఈ దేశమున కనేక ప్రతినిధిగ్రూపులు వచ్చుచున్నవి. అయ్యో హిందూదేశమా! తల్లీ! నీకనుము తెప్పటికిని వికట్తి మొందరా? మనలో మన కిన్ని భేదాభిప్రాయములు లండుట అంత బాధాకరముగ నున్నది? ఈ ప్రతినిధిగ్రూపులు లన్ని వచ్చి యిచ్చుట సేమిచేయును? వామములు విమోచనము? బ్రిటిషు ప్రజల మాంటూగు గారా, పార్లమెంటు సభ్యులారా? అయ్యో! భ్రమ! ఏదీ ప్రభుత్వము ప్రయత్నించు నజమైన ఆంగ్ల భువను నీ వెనకవు రాజ్యాంగదురంధరత్వము వెన్నుతోటి బెట్టినది వానికి. మనమో! అనివేముముచుట్టినది; తమవార మనము పుట్టితిమి నునమెప్పుడును వారి కలలో జన్మకొనుచుండుము. విమోచముల గురించి మనకంత తెలియునో రాజ్యాంగ కాలిత్యమును గూర్చి యు అంతు తెలియును మనము కలిసి యుండనేరము. అతివాదులు మహామందివారు, మితవాదులు మహామందివారు రాజభిక్తి పరాయణులు మహామందివారు. అంతయు అగత్య గోచరము. ఈ కక్షలన్నియు సేకభవింపవలయును మనఃపురు రాజనీతి నిపుణులు కావలయును వివిధకక్షల సొకటిగా జెప్పగలగు రాజనీతినిపుణులు కావలయును. జీవిత ప్రకారమైన ఉత్సాహముతో కల మనసంతయుచిచ్చి కావలసినంతపుచ్చి కొని సమృద్ధిగామునుదర్పగల రాజనీతి నిపుణులు కావలయును మనకు పెద్దవాగాలవారు ఆపుసరములేదు. నింతయంది యి సందేశవర్తములుగా యిప్పుడు ఈ దేశమునకు వచ్చుచున్నది. వీరికిందరికి వికమత్యములనున్న రాజనీతినిపుణులు హిందూ దేశమందొకడైనలేదా?

సిరియా సమస్య.

లండను, ఏప్రిల్ 22:— సిరియా సమస్యను పశ్చిమం నియమింపబడిన సంఘముందలి బ్రిటిషు ప్రతినిధులు హెన్రీ మెకోన్స్ కే మాండరు డి. జి. హాగర్ గారు.

హిందూ దేశస్థితి

పుత్రి కాభిప్రాయములు

లండను, ఏప్రిల్ 16:— హిందూదేశస్థితిని విమర్శించుచు డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక యిట్లు వ్రాసినది:— హిందూ దేశమునందలి కలకలము కేవలము కట్టుదలవలననే అంతము కావు. మాంటేగు మెయ్యువర్డు సంస్కరణవిధానవిషయమున మరికొంత అభివృద్ధిని ఎంత శీఘ్రముగా చూపిన అంతయంది. మాంఫెర్డు గార్డియన్ పత్రిక యిట్లు వ్రాసినది:— ప్రస్తుతము జరుగుచున్న అసందృష్ట విషయములు రాజకీయచర్యను చేరవిధమున త్రిప్పటకు మహామోగింపబడుట మహాప్రమాదకరము. పూర్వము హిందూదేశమందలి యగు మార్తే ప్రభువు గారు స్వస్వసంభావనలగు ద్రోహుల కార్యములవలన తమ సంస్కరణవిధాన ప్రయత్నముల కమాత్రమున భంగపాటు లొక దేశముటకు నిరాకరించిరి. ఇప్పటివరకును మార్తే ప్రభువు గారి తెలివితేలికతో ఎవ్వరైనా వారి వనుమానింపలేదు. మాంటేగు గారు మార్తే ప్రభువు గారు చేసినట్లు చేయుట నుండి.

అలహాబాదులో తపాలావారల సమ్మెకట్టు:— అలహాబాదు నగరములో తపాలావారల సమ్మెకట్టు ఇంకను జరుగుచున్నది. యూరోపియను పాతకాలలోని బాలభటు లాక్టరములను అందజేయుచున్నారు. ఒక్క తపాల జవాను తప్పటి సెంటు గవర్నరుగారికి కంత్రివార్త సంపుటచేత, హాతలగు గారు తుపాకినిశీసి, తపాలావానిమీద గుర్తింపుటచేత ఇట్టి సమ్మె వెంటనే కలిగినది తెలియుచున్నది. కాని పోస్టు మాన్యుగారు ఈ కథనమును వ్యతిరేకించుచున్నారు. పోస్టు బ్రాట్రోలు కట్టుములను విచారించుటకు డిప్యూటీ పోస్టు మాన్యుగ జనరలు భానుబహదూరు హాఫిసు అబ్దుల్ భానుగారు గత 22-వ తేదీని అలహాబాదుకు వచ్చిరి. పరిస్థితి చక్కబడునని యూహించబడుచున్నది. ముఖ్యవాడుమును కలదన్నను వివక బ్రాట్రోలు తిరుగ పనిలోనికి చేరిరి. కొందరు సమ్మె కట్టుటకు ఇష్టములేని వారలను నాయకులు బలవంతపరచి సమ్మెకట్టింపిరి. తిరుగ చాలామంది పనిలో ప్రవేశించెద రని యోచుచున్నది. కాని నాయకులు వీరికి దుర్బోధలను జేయుచున్నారు.

రౌలటు బిల్లులు.

బొంబాయి లాడురు.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 17:—నిజాత్ టి.రా. బొంబాయి న్యాయవాదులు ఒక సభ చేసి 1919 వ సం॥ రాజ్యాంగ శాసనమును తొలగింపజేయుటకు హిందూ శిక్షామండలి రాజు గారిని కోరవలెనని హిందూ శిక్షామండలి ఒక విజ్ఞాపనమును తయారు చేసి పంపుటకు తీర్మానించిరి. తతమార్గాత్ (బారిష్టరు) గారు అభ్యర్థననుండి యుండిరి. తమకు న్యాయపాలనమునకు అతిసన్నిహిత సంబంధము గలదనియు, ఈ శాసనమును కాగ్రత్తగా పరిశోధించగా ఇది కఠిన శాసనములలో సుకటి నునియు, కొన్ని సంస్కరణలనుండి ప్రభుత్వమువారు తెలివితప్పినవారగును, అవసరముగాను పూరిత శాసనములలో నిది యొకటి యనియు చెప్పిరి.

లాహోరు స్థితి

లాహోరు, ఏప్రిల్ 28:—ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—స్థితిని స్వాధీనమునకు వచ్చివచ్చి. తెలిగ్రావు తంతులను తెందుటయే ప్రస్తుతము విద్యోగాలు చేయుచున్నవని అన్యాయవాదులను వ్యాపింపజేయుచున్న కొందరు సాధులు బంధింపబడిరి. వారు ప్రయాణము చేయునప్పుడు ప్రభుత్వపు నాకరులు కాగ్రత్తగా పరిశీలించుచున్నారు. రౌలటు బిల్లుల విషయమునూర్పి గ్రామమున (గంధము నంతటిని సంభ్రాంతముగా నాశనముచేయుటకు ప్రభుత్వము దుర్మతలు చేసిరి. అప్పుడే సాదుల 150 మంది పట్టుకొనబడగా అందులో 70 మందియొద్ద దోపిడిగస్తువులు చిక్కినవి. కానూరునందు పట్టుబడినవారు విద్యోగా గార్యములయందుండి పనికి నిర్దయగా నుండిరిని కనుగొనబడినది.

పంజాబ్ కలెక్టరు ప్రకటన:—1861 సం॥ ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—అట్టకు, ముజ్జావాలి, గురుదాస్ పూరు, పాపూరు, జలంధరు, హోషియర్ పూరు లూథియానా, రోటకు, గుర్గావ్ కర్నూల్, మూలూనా, మూట్లా మేరీ, లూలూనూర్ జిల్లాలు కలరములనుండి ప్రదేశము లని ప్రకటించబడినది. ఈ ప్రదేశముల 6 మాసములపరకును పనిచేయవలెనని ప్రకటించబడినది. ఈ జిల్లాలయందు ఎవ్వరికిగూని మరణ మైనను దెబ్బమైనను గాను మైనను ఇతరనష్ట మైనను కలుగుచో అందునకు నష్టపరిహారముకొరకు నష్టము కలిగిన ఒక నెలలోగా మేజిస్ట్రేటునకు అర్థి దాఖలుచేసికొనవచ్చును.

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 24:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారి క్రింది ప్రకటన నుండి. ఇటీవల నీ రాష్ట్రమునందు జరిగిన అల్లరుల పుడు సృష్టక సంస్థానాధిపతులు వెంటనే చేసిన సహాయము చాల ఉపకరించినది. దర్బారు లన్నియు సహాయము చేయ నిచ్చుకొనినవి. దొరతనమువారి కోరికపై రయిల్వేలకు తెలిగ్రావులకు సెట్టిబాధము గలగంధం గాపాడినవి. అల్లరులు 2000 వచ్చుటకు వారు స్థానిక సైనికాధికారులతో గలసి పనిచేసిరి. పాటియాలా మహారాజుగారి సైనికుల సేవలలో నున్నప్పటికి 500 మంది సైనికుల లెక్కపెట్టక తప్పిన కరించి అల్లరులు జరుగుచున్నవని తెలిసిన 12 గంటలలో రాజు పూరా, ధూరి, బాఖాలు, గూలిండా మొదలగు రయిల్వే జంక్షనుల కంపబడిరి. రయిల్వేలు, తెలిగ్రావు తీగలు మొదలగు వాటిని సహజము కెను యత్నించిన బలవంతముగ నిలువరించవలసినదని దర్బారు వారన్ని గ్రామములకును వర్తమానము చేసిరి. అప్పుడే సరకులందలి జేనాలయము చెడగొట్టుటకు ను మాట అబద్ధమని వారంతటను వ్యాపింపజేసిరి. భారత్ గరమున రయిల్వే పనివారలు సమ్మె కట్టెదరని తెలిసినపుడు అసంస్థానమువారు ఫెరోక్వాడునుండి బయలుదేరిన సైనికులకు పోడుగ మరంతమంది సైనికుల నంపిరి. తమ రాష్ట్రముందు 250 మైళ్లదూరము రయిల్వే కట్టించువారము గలగంధం వారు కాపుబెట్టిరి. జింకు పాప్రూజునే వానై న్యములును, సంస్థానపు రక్షకభటులను సాంధ్రాలరు, జింకు, బాలానా మొదలగు గల ప్రదేశములందున్న రయిల్వే మార్గమును గాపాడుచున్నారు. కంపలాదర్బారువారు సెట్టియోర్పాటులనే గావించిరి. అప్పుడే సరకులు గాపాడు నిమిత్తము 190 గురు సైనికులను 50 సైనికుల గాడుకుంచిరి. తక్కినవారు తమ రాష్ట్రములందున్న రైలు మార్గములను, తెలిగ్రావు తీగలను గాపాడుచున్నారు. మేలరు ఖోట్లా, ఫెరోక్లా సంస్థానముల చాల సహాయమునందినవి. మొదటి సంస్థానమువారు వెంటనే తమ రాష్ట్రములందలి

రయిల్వే స్టేషనుల గాపాడ వారంభించిరి. రెండవ సంస్థానము వారల్లరులు జరుగుచున్నట్లు తెలియవచ్చిన 8 గంటలలో 80 గురు సైనికులను ఫెరోక్వాడున కంపి. సంస్థానములందంతటను సమ్మెదగినప్పటికి, సంస్థానాధిపతులు అప్పుడే సరకు మొదలగు ప్రదేశములందు జరుగుచున్న అల్లరులకు చాల విచారించుచు నికముందు వలయుంత సహాయము చేసెను. సైనికాధికారులు రయిల్వే మార్గములు, తెలిగ్రావు తీగలు గాపాడుటలో సంస్థానాధిపతులు వారి సహాయము చేసిన ప్రశంసించిరి.

ట్రీబ్యూనుకు ప్రతిక

మరల ప్రయత్నములు

నుమారు వారములో జూలయండి ట్రీబ్యూనుకు ప్రతిక వేయవలెను. గురువారమునాడు గురల ప్రకటించబడినది. అవాటి ప్రతికలో నిట్లు తెలుపబడినది. 18-వ తేదీనాటి ప్రతిక పత్రికలలో సరకు గుర్తించబడినవేలక పోలికలును అశీను నాకరిమించుకొని అసహాయంతము కాగ్యాలయమును పరిశోధించినవేలక విడచి పెట్టి. అందువలన నేటి వాంఛితకను శ్రమింపజేయవలెను.

పంజాబ్ ప్రతిక

పంజాబ్ ప్రతిక ఇంకను వెలువడుచున్నది. ఇంతవేరకు వెలువడునట్లు శాసనము.

ఇంక గందరగోళములు ఏమియు లేవు.

పంజాబు రాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలయందును, గందరగోళములు తగ్గినవి. అన్ని స్థలములందును శాంతి కల్గియున్నది. విచారణలు సంపూర్ణ జరుగుచున్నవి. బుధవారమునాడు లాహోరునగరములో సైనిక శాసనసభము వారు పని ప్రారంభించిరి. కానూరు జిల్లాలయలలో 15 గురు, లాహోరు జిల్లాలో మనీయకేటలో 9 గురును యుద్ధాయులు కలరు. ఈ జిల్లాలయలలో ప్రాత్యూహపరదినంబులకు యియ్యి విద్యార్థులు చేర్చబడినది. జేతూలో వ్యాప్తగుమ్ము చెడు వార్తలను యాభిమానులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత పరిస్థితి యొక్క సత్యమును విపులముగా తెలిపజేయుచు ఒక మాఖ్య మైన ప్రకటనను చేయుచును.

వంగదేశ మితవాదుల ప్రకటన

నర్ వారాయణ చంద్రరార్ గారు అభిప్రాయము వంగదేశమునందు మితవాదులు సత్కారముతో ద్వయమును అందించుచు ప్రకటించిన విజ్ఞాపనకు ప్రతిస్పందనగా నర్ వారాయణ చంద్రరార్ గారు ఇట్లు వ్రాసిరి. ప్రస్తుతపు రాజ్యాంగ తంత్రము ప్రకారము భారత ప్రభుత్వము ప్రజా ప్రాతినిధ్యమునకు గానున్నది. శాసనములను జేయుట, మార్పుట, రద్దు చేయుటలలో సామాన్య మేర్పాటునున్నది. అందువలన నెట్టి శాసనము వైన సాత్వికముగ గాని అసాత్వికముగా గాని ఎదిరించుటకు భాషింప వలయును. శాసనమును రద్దు చేయుటకును శాసనానుసరణమార్గ మేర్పడి యున్నప్పుడు అట్టి పద్ధతి కలంబింపగూడదు. మన రాజ్యాంగ తంత్రము అభివృద్ధి నొందుచున్న ప్రస్తుతస్థితిని పని యంతమాత్రమును ఉపయోగకరము గాకాలను. జేతాభిమానము విశేషము రాజ్యాంగవిధానము సూత్రము మొదలగు వాని జేటిని బట్టి చూచినను అధికారుల నిశ్చయముల గూడదని విదితమగును. మన మేకాశసమునైన రద్దుచేయుప కలసి యున్నయెడల శాసనానుసరణమార్గముననే అట్లు చేయ ప్రయత్నించవలయును.

పూర్వపు హెచ్చరికపర గారికి విందుచేయుటకు:

బొంబాయినగరముయొక్క పూర్వపు హెచ్చరికపర దాక్టరు జె. ఏ. టర్నర్ గారికి బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షులు రేకాసుజీ జిహంగీరు గారు గత 28-వ తేదీనాటి విందుచేసిరి. కార్పొరేషను సభ్యులందరూ ఆదలి ఉద్యోగులందరూ దాక్టరు టర్నరుగారిని కలసికొనుటకు పిలువబడిరి. టర్నరును క్లబ్బులో ఈవిందు జరిగెను. రోజువ్రదుల ఎవరును రాలేదు. ఉద్యోగవ్యవహారములనుండి విరమించుటచే దాక్టరు టర్నరుగారు హిందూ శిక్షామండలి ఆంగ్ల ప్రకటనకు అతి వారమునాడు వెదలుచున్నారు.

కాంగ్రెసు రాజకీయములు:—

మొదటి తెగవారు, డి. పి. మాధవరావు, సి. వి. ఇ. ము. పటేలుగారు, ఎ. కే. సి. కే. లూరు, ము. కపర్ గారును 28-వ తేదీన బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండుకు వెదలెద రని అనుకొనుచున్నారు.

కలకత్తా నగరపాలక చట్టము

బంగాళా రాష్ట్ర వాణిజ్య సంఘమువారి ఉద్దేశము.

బంగాళా రాష్ట్రపు నగరపాలక చట్టము బంగాళా శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడి బొంబాయి చట్టము ననుసరించి సరకులకు ఆమోదింపబడినది. ఇప్పుడు బంగాళా వాణిజ్య సంఘమువారు ఆ చట్ట సంఘమునకు బదులు జనరలు సంఘము ఉంచవలసినదని వ్యాపార సంఘమువారు నూచించు చున్నారు. వాణిజ్యపు ఎన్నికలకు మహమ్మదీయులు వలదని వాణిజ్య సంఘమువారు అట్లు చెప్పుట లేదు. నిజమిత సభ్యులు 29 గురు కాక 25 గురు మాత్రమే యుండవలయును. అవ్యక్తులు ఉపాధ్యక్షులు పురపాలక సంఘముమీదను నియంత్రించుటకు వారు అంగీకరించిరి. పరిపాలనా నివేదిక తయారుచేయుటకు కలెక్షనరు చర్య తీసికొనుటకు యనిసిఫటు కమిషనరులకును న్యాయజీవ అధికారుల విషయమై పర్యవేక్షించిన క్లెక్ నోటుకు, భర్త్యులలోగా మిగిలిన సామ్యులు మరియు వ్యాపారులందు వినియోగించుట విషయమై యనిసిఫటు కమిషనరుకు అధికారము ఉండవలెనను క్లెక్ నోటు తయారై అమోదింపబడినదని వీరు నూచించిరి. ఎన్నికల విషయమై సుకుమారు రేట్లు ప్రత్యేకముగా వసూలు చేయవలయును. వోట్లకు లెవ యచ్చటను బలపరచిరి.

తిరుబండ్రముల ఏర్పాటు

ఒక క్రొత్త నియమము.

దొరతనమువారు ఆచారపదార్థముల సరఫరాను గూర్చి కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి. ఈ తీర్మానముల ప్రకారము వర్తకులు నడచుకొనెదమని వాదనము చేసిరి. ఈ వర్తకుల తీరు మానవ వాదనము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము తెలియకొనుటకు ఇటీవల జరిగిన ఆచారాధికారసభవారు చేసిన నిర్ణాయములను అనుసరించి తెలుపబడుచు దొరతనమువారు క్రొత్త ఆచారపదార్థ సరికలనాసంఘమునకు అనంతర ఒక యాధికారి నియమించిరి. సి. వి. ఇ. ఇప్పుడెక్కడ మహమ్మదు కలెక్షనరు సామ్యులు గారు ఈరేట్ల పోలికను ఉద్ధృతీ నూ పరింపెం దెండుగడరాయ పేటలో సభ్యులను గుమ్ము బాడినా సామ్యులు గారు వీరి స్థానే ఇవి స్వేచ్ఛకును నియమించబడిరి. కలెక్షనరు సామ్యులు గారు నీవిలు సప్తము ద్వైర్వరు ఉత్తరపు ప్రకారమునకు ఎరుదైన్సిమిటీ అభ్యులును అక్కిపేటగారి ఉత్తరపు చొప్పునకు పనిచేయుదురు. ఇందుములమున ఈ నగరమున వర్తకులు లాభమును తీసుకుందగ వారము రోజులలో చాలవరకు కట్టుబాటు చేయబడు ననియు ఇక వర్తకుల లాభము తీయ ప్రయత్నములు విశేషముగ అడుగంటు ననియు తెలచబడుచున్నది. దెబ్బప్రదేశములందును ఉప్పుడి విశ్మయము, రంచూరు విశ్మయము పోలికచేయుట గిడ్డంగుల దగ్గర యామాయకి 4 పనులు లెవ్వరు గాకుండగ విక్రయించబడును.

నిరాయణులకు భారతీయులను విడుదల చేయుటకు

ఫోర్టులో నున్న (క్రొత్తకం) అంగ్లో-ఇండియన్ సైన్యమును విడుదలచేయబడి చీవాట్లు పెట్టబడిరి. ఇది సంతృప్తికరమైన సంగతి. తంద తందల సైన్యము సైనికులకును భరించి భారతీయులను విడుదలచేయుట గర్వము. పరికించినది చేయుకార్యము గాని పరాక్రమసంతులు చేయునని గాను. హిందూ శిక్షా వ్యాఖ్యలను పరిశీలించుచు మొయు ప్రతిక ఈ సేరస్థుల నడవడికు సురుద్దించినది. వీరి ప్రకరమును అందించలేదు. అందుచే వీరి ఆగడము మరింత వెచ్చి వెలిగినది. బుద్ధిశీలతను వినియోగించి సంగతులను తెల్పనియెడకు ఈవాలంటీరుకళై అంగ్లో ఇండియనులు అర్హులుగాను. భాషయందు విభేదములకుగాని, మరతభాషానియములకుగాని సురుద్దించుటకు వీరు తగినది.

న్యాయస్థానవార్తలు

అధికార నిర్ణయము:— ఒక అస్తిని గురించి ఒక న్యాయస్థానమున దావా చేయబడినది. అస్తి దావాద్రాగము దిక్కి చేయబడినది. ఈ దిక్కిని అయలుబరుపుకాలము లోపుగ ఈ అస్తి క్రొత్తక చేర్చబడి ఇంకొక కోర్టు అధికారమునకు మార్చబడినది అపుడు ఈ దిక్కిని అయలు బరుపుకొనుటకు దిక్కిచ్చిన మొదటి కోర్టునకు అధికారము కలవా? లేనా? క్రొత్తక నెలకొల్పబడిన కోర్టునకు కలవా? అని వివాద గలిగి నిందులొచికి రిఫరు చేయబడినది. దానిపై మైకోర్టువారు మొదట దిక్కిని ఇచ్చిన కోర్టునకే అయలు బరుపు అధికారము కలదని నిశ్చయించిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆవిధిసంఘము గాఢ ప్రాంతము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, సత్యాగ్రహ ప్రకటన బూనిన శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారిపై నిందాకోపణ నేయుచు న్యాయుండియా ప్రకటించుచు బెంటుదొరసాని గారు వ్రాయవ్రాతలచిలించితిమి. సత్యము స్మరించి నచు స్మరింపవలసిన శ్రీ గాంధీమహాశయుడు నిందాపూర్వకముగా దానియు, మహాత్మునిపై కిర్తి కలు వ్రాయుటచే బెంటుదొరసానిగా కెట్టి హౌండ్ వారీయిగ మారిను, జన్మభూమియొక్క చిహ్నమును కనబడకమానవనియు, నిజమైన ప్రతినిధియైనను తలంపకపోయి. అన్ని స్వర్ణ యంత గల్గినను నీరడలు వైచియను మానునా?

కాకినాడ.

చినకలపాటి గావు.

II

చిత్తూరు ముఠల గ్రంథాలయ సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఠల గ్రంథాలయ సభను వ్యాపించుచున్నది. ఇంకను ప్రకాశింపనున్నది. గ్రంథాలయములు జ్ఞానాభివృద్ధిని గలిగించి ప్రజలను విజ్ఞానవంతులగుటకు అనకాకములను గల్పించును. చిత్తూరు ముఠలను విద్యాభిమానులు కొందరు గ్రంథాలయాధికారులను స్థాపించుచున్నారు. కాని ఇది అధికారులతో సరిగ్గుట జరుగుచున్నది. ఇందులపై ప్రస్తుతము చిత్తూరు ముఠలనుండి తాము కాలయందున్న గ్రంథాలయాధికారులయొక్క పతనమందిరముల యొక్కయు ప్రతినిధులందరుజేరి మహాసభ నొకదానిని జరిపి భాండాగారములయొక్క నిర్మాణమును గురించి చర్చించి ప్రస్తుతమున్నవి నిశ్చయపరచుటను నూతనములయిన వాని నేర్పాటుజేయుటను ప్రయత్నించుట త్యాగశక్తికమై యున్నది. గడత ఆనమయముననే ఈ సభను సచుకూర్చిన సమావేశముగనుండునని కొందరు యభిప్రాయముగాన వారివారి అభిప్రాయములను వాచి వెలియజేయు ప్రార్థించెదను.

రామానుజులు రెడ్డి.

III

ఏలూరు ఆంధ్రనాటక కరితాఫలితములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ యూరిలో నాటకరీతలు 17-4-19లో పూర్తి అయినవి. ఈ నాటకరీతలలో కృతార్థులయిన వారి పేర్లనుక్రింద వ్రాయుచున్నాను.

శ్రీకృష్ణుడు:—రాజమండ్రి హిందూనాటక సమాజం వారిలో రాయప్రోలు సత్యనారాయణగారు.

సరకాసురుడు:—ఏలూరు క్రైస్తులయిండియన్ థియేటర్ వారిలో కొంగళ్ వెంకటసరస్వతిగారు.

మాణిక్యం:—గుంటూరు మూకాథియేటరు వారిలో గోవిందరాజు వెంకటాచార్యుగారు.

సత్యభామ:—రాజమండ్రి హిందూనాటక సమాజం వారిలో మద్దూరి వేంకటకోదండరామదీక్షితులు గారు బి.వి. యల్. టి.

ఉర్వసి:—గుంటూరు క్రైస్తవసంఘ హిందూనాటక సమాజంలో ఆరణి వేంకట సత్యనారాయణగారు.

నాటకము మొత్తముగా బాగుగా పోయిందనివారి కీయబడు సరస్వతివిగ్రహమును ఏలూరు క్రైస్తులయిండియన్ థియేటరువారి కంటిమిడి.

ఇతర:—వెంకయ్య.

కార్యదర్శి.

IV

రాయబహదరు, టి. బాలాజీరావు నాయకులగు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, వీరివరకు గవర్నరు మెంటు రివిన్యూకామిటీ డిప్యూటీ కలెక్టరు పదవిలోనుండి ప్రఖ్యాతినిగాంచి ఇప్పుడు విశ్రమజీవనమును బుచ్చుకొని శ్రీ వెంకటగిరి సంస్థానపు దివాన్ పదవియందున్నారు. వీరు అది వెలచుటలజ్ఞులు. ప్రజలయొక్క అనురాగమునకును ప్రభుత్వమువారి యభిమానమునకును పాత్రులై రాయబహదరులను వీరునమును ప్రభుత్వమువారిచే బడసిరి.

ఉత్తరఖండములోని కొన్ని మునిసిపాలిటీలలోను, జిల్లాబోర్డులలోను తాలూకాబోర్డులలోను కేర్నలు, వైస్ (వెసి) డెంటు, వెసి డెంటు వగైరా హోదాల యందుండి పరోక్షకారవీతితో క్లాసునియములై నపనులను జేసిరి. వీరిపుడు మన కాసన నిర్మాణసభయందు చిత్తూరు వగైరా గ్రూపుల కేర్నలు సభ్యత్వమును బడయు నిశ్చయించి ప్రకటించియున్నారు. లోకోపకార పరాయణ చిత్తులను చిరకాలోద్యోగానుభవములను జేసేసంపాదకులను ఆయా ప్రాంతపు ప్రజల యక్కలలను కష్టములను చక్కగ గ్రహించిన వారును నగు యిట్టివారు సభలోనుండి ప్రజలకు మేలు గలుగుటకు సందియముండదు. శ్రీ నాయుడుగారికి వలసిన వోట్లు లభించి జనులు గలుగును కాకయి కోరుచున్నారను.

జి.కె. నియోజకుడు.

V

లోకమాన్యుని కార్యదీక్ష

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

శ్రీ యోగకృష్ణ భారతీయ సంకల్పవైది సభసభ్యులు.

సిద్ధ్యశీర్షోన్మసా భూత్వా సమత్వా యోగకృష్ణతే.

భగవద్గీత II 48.

ఈ శ్లోకార్థమును గురించి "తాత్పర్యము" వ్రాత" లెలుచున్నది. లోక మానవముడు ప్రకృతి మింగుడులలో జేయుచున్న కార్యసరణియే యాశ్లోకమునకు సంపూర్ణవ్యాఖ్యయని వాడుక వచ్చెను. లోకమాన్యుడు చిరకాల మిదం దెచ్చిన యభియోగములలో బరాజితుడయ్యి, జయపజ్జుల లెక్కగనక! సహజోత్పాదమును నిష్కార్యకర్మ దీక్షను విడదాడక; పడరాని యిక్కట్లకడ సమద్రముల దాటి దూరస్థులను కాలిపై నగరమునకేగి విడిచింపుచు రాకొనుటకు సహాయము వడసి యున్నప్పుడు భయంకర పన్ను గుర్రతీతలనుబడున "పరాక్రమము"ని సంపాదించి ప్రవాసములో నుర్రించిన జ్ఞాతియను ఫ్రీన్స్, అనువాది యాత్మకు కాంతి నొసంగుటకు బాటుపడక (జూడన్, అను గ్రీకు విరాగజీవిత, సలకప్రయోగోర్వి ఇంగ్లాండునకు జని తిద్దేశములోనున్న స్వరాజ్యసమితివారి చేయూతగాని భారతీయులకు స్వరాజ్యము సంపాదించి పరతంత్రముచే బలత పించుచున్న భరతమాతకు భద్రంబు సేపూర్వ సమకట్టిక లోక మాన్యుడనేక విధముల సాంగజేతులలో బాటుపడుచున్న విషయమెల్లరకు దెల్లమేకదా! ఆహ! ఏమి యీ మహాత్ముని సన్మంగళ్యము! ఏమి వీరి నిర్వృత్త్యము! ఏమి వీరి సంతక కార్యదీక్ష! ఇట్టి కర్మయోగులంద లోకంబునకు గల్గినాంబు సేపూర్వ యటుండ భారతీయులకు స్వరాజ్యము గర బడరంబని వేర చెప్పవలెనా!

జొన్నగడ్డ సూర్యనారాయణ

కవులము.

VI

ఆంధ్రజిల్లాల విలేజ్ ఆఫీసర్ల కొకవిజ్ఞాన

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, గవర్నరు మెంటు వారు గ్రామోద్యోగియుల వారసత్వపు హక్కులను తీసివేయడమును గురించి 5-10-18 సం॥ రం తేదీ 7 480 చను వెట్టిన సరళిల్లులకు అడ్డు పీఠములు కంపుకొను వాయిదా 80-4-19 సం॥రం తేదీతో అంశ్యమగుచున్నది. ఈ వాయిదా చాలదనిన్ని 30 జూన్ 1919 సం॥రం తేదీవరకు తిరిగి గడువును వృద్ధిచేయించ వలసినదనిన్ని 3-4-19 సం॥రం తిరిగి మనసంఘముల తరపున గవర్నరు మెంటువారికి రిజలజ్ చేయవలసిన పంపించుకొని యున్నాను. దానికి ఇంక బరతు గవర్నరు మెంటు వారలను, తిరిగి వాయిదా ఇచ్చినామని గాని ఇవ్వలేదనిగాని యేవిధమైన ఇందాన్సును వచ్చియుండ నందున తిరిగి యీ తేదీనిమొదలు పీఠము గవర్నరు మెంటువారికి పంపడమైనది, ఇదివరకు ఇచ్చినవాయిదా ఇంకను రిజలజ్ అమలై వున్నది. ఇందువిషయమై వావల్ల అన్యుకాబడిన పీఠములు ఆయా జిల్లాల తాలూకాల విలేజ్ ఆఫీసర్ల లెప్పింపుకొనియున్నారు. కోరినవారందరికి పంపియున్నాను. తిరిగి వాయిదాయుత్తరని యూసునుకొనక మీమితాలూకాల సంఘులు శ్రీ క్రెడిట్ లెవేల్ వాటిమైన సంకరములు చేయించి యీ నెలఖరుకు చెప్పవట్టణం గవర్నరు మెంటు శ్రీ క్రెడిట్ గారికి చేరులాగున పంప ప్రార్థించెద. దత్తమండలములలో కర్నూలు జిల్లా గ్రామోద్యోగియులను ఉత్తర సర్కార్లలో గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలవారును తప్ప మిగత గంగా

విశాఖపట్టణం జిల్లాలవారుగాని కడప బళ్లారి, ఆనంతపురం జిల్లాలవారుగాని ఇంతవరకు ఇందువిషయమైన మండలసభలు వెట్టుకొని యండకపోవుట కను శోచనీయముగ నున్నది ఇప్పుడయినను వీరు సాఫ్టుమెంకంతవరకు యీవారంలోపల మండలసభలు జరుప ప్రార్థింతులు.

అయ్యోగారి తిరపతిరాజు

జనరల్ క్రెడిట్ ఆంధ్రజిల్లాల కరణములసంఘము.

VII

నెల్లూరు మండల ఆవి వెలచు ముహూర్త

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ గంభీరమువారు బహుకాలమునుండి 4 కాళులుగా వర్తించుచున్నారు. వీరిలో ఆచార్యకవరముల గూర్చి పరిశీలించగా 4 కాళుల వారిని యేవిధమైన భేదములు కాననగుటలేదు. దురదృష్టవశాత్తూ, వీరు విభాగములు చెందుట యే ప్రస్తుతపు దుస్థితికి కారణము. ప్రస్తుతపు ప్రపంచస్థితికి వీరిని పోల్చియూడన చాల వెతుకబడియున్నారని తప్పని సరిగా చెప్పవలసి. వీరిలో ప్రస్తుతము విద్య చాల తక్కువయిన నొక్కివక్కాణించుచున్నాను. పూర్వ మొకప్పుడు వీరు విద్యాభివృద్ధి యుండిరినియు గౌరవసంఘమునకు జేరినవారనియు జెప్పవలసి గొప్పవిద్యనములు గలవు.

ఇట్టి యున్నత పదవిండి క్రమముగా వెతుకబడి యున్న యీ గంభీరయొక్క దురదృష్టత జ్ఞానశాలక తత్వాంఘ్రితలలో నొకరు జి. వి. చలపతి నాయుడుగాను స్వతః లాభియాలై వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి శ్రద్ధతో తత్సంఘ నాయకులతో కలసి యొందించి 1918 సెప్టెంబరు 21-22 తారీఖులలో గూడూరునందు మహాసభ సమావేశ పరచిరి. తత్సభయందు కాళా సమ్మేళనమును గూర్చియు, విద్యాభివృద్ధిని గూర్చియు, తీర్మానము లొసగిరి. ఈ తీర్మానము త్వరలో కార్యరూపము దాల్చుటకు తగు ప్రయత్నము లొనర్చెద మని లెట్టి పి యుండిరి. వీరికి ముఖ్యులగు సహాయులుగ నెల్లూరు వెంకట్రామ నాయుడుగా యండిరి గాని వీరివలె యేలకో యింత ఐతను యే ప్రయత్నముగాని జేయక ఇరమింది యున్నారు. సోదరులారా! దయముంచి పూనిన కార్యమును నిర్విఘ్నముగ నెర పేర్చుడు. తీర్మానములు జరిగా వాదాపు 7 మాసములు గడచినను విషయములు విషమస్థితి యందుండె యందుటకు చాల విచారకరముగా నున్నది. చలపతి నాయుడుగారు, పలుకుబడి గలవారును భవంతులుగాన వారు పట్టుదలతో పూనినయెడల ఈ కార్యము త్వరలో జనుప్రదము గా గలదు. అస్పృశ్యుల నాయకులారా! మీరెల్లరు వారికి తగు ప్రోత్సాహ మొసంగి వారిమాగ్గులు ననుసరించి శ్రేయోకంకులై సర్వ శ్రేయ్యములకు సర్వరముగా బడను ప్రార్థింతులు. చలపతి నాయుడుగారును వ్యావహారికముగ త్వరలో కార్యమునకు గడంగుటకై వందన కేతంబుల నర్పించుచున్నాను.

సంఘ శ్రేయోభిలాషి

21 వ కృష్ణామండల సంఘసంస్కరణ సభ కొత్తూరు. ఈ సభ ఈ నెల 21-22 తేదీల ఉదయము పూటల బారెట్టు ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద సమావేశమైరి. ప్రతినిధుల వాక్యార్యముతో పరిణమించుచుండిన యీ సభ జరుగవలయునా? కర్ణాక అని శీఘ్రమయినచర్చ జరిగి తుదకు యందును ఉర్వి ప్రజల యభిప్రాయములను కనుగొని ఏవద్దతులను ముందునుంచి సభ జరుగవలయునో నిర్ణయించి తెలుపుట కొక కమిటీ యేర్పాటు కాబడినది. ఈ కమిటీలో నిల్లూరి నూర్యనారాయణ రావు గారు 2 ముట్నూరి కృష్ణ రావు గారు 3 అవుబపల్లి నారాయణ రావు గారు 4 కొదాలి శివరామకృష్ణ రావు గారు 5 దేవగుప్త శేషుపలకతి రావు గారు 6 పోడవరపు జగన్నాధ రావు గారు 7 తాడిమర్శి వెంకట్రామయ్యగారు, 8 కాళీనాధుని నాగేశ్వర రావుగారు 9 చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు 10 ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ గారు వగయరాలు. గలరు.

సమలక్ష్మి సమాజము:—చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతితాలూకా చిన్నాడ గ్రామమందలి శ్రీ జనులక్ష్మి సమాజమునకు ఈగావారికా శ్రీ వాస్తవ్యులగు దివి. శేషచార్యులు గారు వారి వైఖానస గ్రంథమాలయందలి పది రూప్యముల గ్రంథములను శ్రీ వైఖానస శ్రీకా రత్నమును గూడ సంచిముగ నిచ్చి పోవగు లైరి.

The Indian Situation.

Position at Lahore.

LAHORE, April 23.

(Delayed in transmission)

A Government "communique" says:—The position is well in hand. The cutting of telegraph wires continues to be the main disturbing matter. A number of "Saddhus" who are believed to be spreading false and alarmist rumours, are being arrested and examined as they travel. The Government has arranged a widespread distribution of literature dealing with the Rowlatt Bills, and all officers are making their scope known to the ignorant classes. Out of 150 arrests in Amritsar 70 were found in possession of looted property. A number of those arrested at Kasur have been identified as being in the riot and ready for trial.

Disturbed Areas

The "Punjab Gazette" notifies that under Section 15 of the Indian Police Act, 1861, the districts of Rawalpindi, Attock, Mianwali, Gurdaspur, Sheikhpur, Jullundur, Hoshiarpur, Ludhiana, Rohtak, Gurgaon, Karnal, Multan, Montgomery and Lyallpur are disturbed areas, and the proclamation will be in force for six months. It is also notified under the notification dated the 21st April, 1919, that if any person is killed hurt or suffers loss in these districts, claim for compensation can be made to the Magistrate of the district within one month from the date of injury or loss.

British Press Comments.

LONDON, April 16.

Commenting on the Indian situation, the "Daily Chronicle" says:—The Indian disorders cannot be cured by firmness only. The sooner some further definite progress can be made with the Montagu-Chelmsford reform scheme, the better prospect may be expected to become.

The "Manchester Guardian" says:—The peril now is that the unhappy events of the hour may be used to deflect the course of policy. Mr. Montagu may find a sure guide in the example of his illustrious predecessor, Lord Morley, who refused to allow the crimes of a little minority to affect the labours which issued in the last great measure of constitutional reform, and none has since cast a doubt upon his wisdom.

The Rowlatt Bills.

Bombay Lawyers Protest.

BOMBAY, April 17.

(Delayed in transmission)

The members of the legal profession at a meeting last night resolved to prepare and submit a memorial to the Secretary of State for India in Council, urging him to advise His Majesty the King-Emperor to signify his disallowance of the Anarchical and Revolutionary Crimes Act of 1919 which is subversive of the fundamental principles of British justice. Mr. F. S. Talwar, Bar-at-Law, who presided at the meeting, said they were intimately connected with the administration of justice, and after carefully studying this particular Act had come to the conclusion that it was a most deplorable piece of legislation, and it added one more Act to the armoury of coercive legislation, which unfortunately the Government had been manufacturing for the last few years unwisely and unnecessarily. They were against the legislation because their experience told them that a legislation of that kind failed entirely in its object and never failed to create distrust and alarm and shake the confidence of the people in British justice. The unwavering loyalty of the millions of this country, which made it possible for a handful of Englishmen to govern them was due to the fact that it was not possible to take away the liberty of the nearest subject of the British Empire without an open, full, free and fair trial, in which the law came to his side and told him that there would be no obstruction put in his way for conducting his defence, and that every facility would be given to the accused to prove his innocence.

Recent Disorder Suppressed.

Punjab Government's Communique

LAHORE, April 24.

The following press communique is issued by the Punjab Government:—The prompt and hearty co-operation of the Punjab native states with the Government has been of the greatest assistance in suppressing the recent disorder in the Province. The Darbars have one and all given practical demonstration of their willingness to help, and as suggested by the Government have directed their efforts principally towards the protection of railway and telegraph communication. Throughout they had been acting in close co-operation with the local military authorities. The Patiala mobilised its troops many of which were on leave and sent out within 12 hours of hearing news of outbreaks detachments numbering 500 men to important points such as railway junctions of Rejpura Dhuri, Jakhel and Bhatinda railway strike was beginning. The Darbar issued instruction to all the villagers to resist by force any attempted attacks upon communications and also distributed notices broad cast contridicting entirely the unfounded rumours that damage had been done to the golden Temple in Amritsar. The Bahawalpur Council of Regency sent troops to join the British force despatched from Ferozepore to Bahawalnagar where a railway strike was threatened and has arranged for the patrolling of the 250 miles of railway in its territories. The Imperial Service troops of Jind and the state police have undertaken guarding and patrolling of railway lines in the state of railway stations at Sangrur, Jind and Juliana. Similar measures have been adopted by the Kapurthala Darbar which utilised 190 men of the Imperial Service troops including a special guard of 50 men to protect Amritsar. Others are guarding the communications within the state. Maler Kotla and Firdkot have been valuable assistance. The former immediately took over guard and patrolling of the railway stations and lines in the state while the latter within 3 hours of receiving the news of disturbances sent 58 men and followers of the Imperial Service troops Sappers to Ferozepore. Quiet prevails in the states. Their rulers while deploring the riots which occurred in Amritsar and elsewhere have promised all possible help and in the suppression of disorder and military authorities have expressed highest appreciation of the efficiency of the organisation which has enabled the states to protect communications within their borders and despatch troops outside their territories at short notice.

The "Tribune" Reappears.

After nearly a week the "Tribune" was published yesterday evening. The paper appeared with the following notice on Thursday evening. When only about half the number of copies of the issue of the "Tribune" bearing the date April 18 had been printed off and despatched the police took custody of the premises and released them after a search of the office and the press on Sunday afternoon. We regret we have been unable under the circumstances to bring out the paper until to-day.

The "Punjabee"

The "Punjabee" is still shut and it is understood will not be published very soon.

No Further Disturbances.

LAHORE, April 24.

No further disturbances are reported in the Punjab, districts reporting all quiet. Investigations are going on very satisfactorily. Martial Law Commissions started work in Lahore on Wednesday. Fifteen accused were charged in the Kasur riot case and nine in Lahore Badshahi Mosque case. One other accused was charged with incitement. With a view to counteracting the spread of mischievous rumours in the province, the Government is about to issue an important proclamation explaining the true facts of the situation.

Homeward Passages.

Fresh Registration Required.

BOMBAY, April 23.

It is notified by the Controller of Passages that the S.S. "Canberra" and "Katoomba" are expected to sail for England between the 12th and 15th May. These vessels have accommodation approximately for 230 first saloon and 180 second saloon civilian passengers. Many holders of the A and B grade priority certificates whose names are registered with shipping agents for accommodation in early May have already obtained passages and have left India, but have omitted to advise their agents and consequently the present lists of registration require revision. At the request of Messrs. Mackinnon Mackenzie & Co., it is therefore, notified that applicants for passages by the "Canberra" and "Katoomba" in possession of priority certificates grade B-3 and upwards who have not already been allotted accommodation are required to make a fresh application before Tuesday, the 28th instant, either direct to Messrs Mackinnon Mackenzie, Bombay, or through their agents, and that passages will be allotted on Wednesday, the 30th idem, strictly according to priority certificates. Previous registrations will not be taken into account, but only the names of those who apply before the 28th April and after the appearance of this notification. It is not considered likely that passages will be available by these vessels for holders of priority certificates of a lower grade than B-3 as it is anticipated that applications for second saloon passages will be in excess of the number of second saloon berths available. Those applying for second saloon berths are requested to state whether they are prepared to accept first saloon accommodation if second saloon berths are not available. In this connection it is notified that only first saloon passages will be available by the "Belita" programmed to sail on the 17th May, whilst the "Nellora," which had been arranged to sail at Bombay to convey the homeward mail of the 24th idem, will have no accommodation for passengers from India but will be fully booked through passengers from China. No copies of medical certificates are now required.

Bengal Moderates Manifesto.

Sir Narayan's Statement.

BOMBAY, April 24.

Sir Narayan Chandavarkar publishes a statement regarding the manifesto issued by the Bengal moderates disapproving the passive resistance. In the course of it he says:—Though the Government of India is not under its present constitution a representative and therefore a popular Government, it is constitutional in that so far as laws are concerned there are settled methods of enacting and repealing laws. Therefore resistance to a law, passive or active must be disapproved of and not resorted to when there are constitutional methods for getting the law repealed. And that consideration of supreme weight applies all the more when our constitution has been growing, however slowly, ever since Lord Cornwallis laid the foundations of it as the safeguard of equal law and justice and has now arrived at a stage of further development towards popular or responsible Government. It is on every ground of patriotism, prudence, policy and principle necessary that we should expediate that growth by avoiding resistance to authority and striving on constitutional lines for the repeal of any law that we deem obnoxious.

Allahabad Postal Strike Continues.

Boy Scouts Delivering Letters.

ALLAHABAD, April 24.

Allahabad postal strike continues. Boy Scouts from European Schools are delivering letters. It is alleged that the immediate cause of the strike was because Mr. Hawkins drew out a revolver and pointed it at a postman who sent a telegram to the Lieutenant Governor, but the Postmaster denies. Khan Bahadur Hafiz Abdul Ghani Deputy Postmaster General arrived here yesterday to enquire into the grievances of postmen and it is stated that the situation is hopeful. Ten postal peons who struck have resumed duty in spite of the efforts of ringleaders who it is stated also molested loyal workers who have previously refused to strike. It appears most men were desirous of returning to duty, but the ringleaders dissuaded them.

LAHORE, April 24.

All police force at Lahore, Amritsar and Kasur have been rewarded for good services in the late riots. Accounts now being published, refer to a train crammed with passengers returning from Baisakhi fair, being detained at Kundian railway station for eighteen hours by the mob during the recent disturbances.

A Friend in London.

His Letter to the 'Times of India.'

BOMBAY, April 24.

The Bombay correspondent, obviously an Indian, sends to the "Times of India", quotations from a letter he has just received from a friend in London, also obviously an Indian. The London friend writes:—Hear numerous deputations from India will soon be on their way to this country. Oh India, my India, won't you never be one? How heartrending it is to see that we cannot agree. Of what weight will these various deputations be? Who is going to listen to them? the British public, Mr. Montagu, His Majesty's Houses of Parliament, Oh dreams! empty dreams! My friend you do not know what the true Englishman is. He is a born statesman. We Indians are born fools. We play into their hands. We have no more knowledge of statecraft than we have of flying. Why cannot we be United? Extremists, very good; moderates, very good; Loyalists very good, the whole a hopeless failure. Let all these parties become one. We want statesmen, men who know how to compromise, give and take in a spirit of patriotism. We do not want long heads, bigotted blockheads. Now these various deputations are planning to come to England. Is there not a single statesman in India who can bring them together?"

Arrest of Chinaman.

CALCUTTA, April 24.

Yesterday morning a Customs officer arrested a Chinaman with a pistol and ammunition on board the steamer "Meteor" at number 5, Calcutta moorings. The officer while rummaging the vessel observed a Chinaman lying in a bunk feigning illness. The Chinaman was turned out and a box containing 50 cartridges was recovered. The Chinaman then handed over an automatic pistol which he had concealed in a bunk above the one in which he was lying. At first the Chinaman denied having any firearm in his possession. The same customs officer subsequently observed another Chinaman moving about in a suspicious manner and followed him. On searching the man opium weighing one seer was found in his coat. The Chinaman threw overboard a second packet. Both Chinamen were proceeding to Rangoon.

The Calcutta Municipal Bill.

Bengal Chamber of Commerce View.

CALCUTTA, April 24.

The Bengal Chamber of Commerce have expressed their views on Calcutta Bill now before the Bengal Council passed partly following the Bombay Act. The Chamber suggest the permission of a general or standing committee in the place of appeals committee. The Chamber do not take objection to commercial election for Mahomedans. They suggest that appointed councillors should be 25 instead of 29. They approve the appointment of President and Vice President and Municipal Commissioners. They also suggest that sections dealing with Commissioners power to take action in anticipation of preparation of administration report and Commissioners power to invest surplus money should be reconsidered. Regarding the franchise the Chamber suggest that rate be separately assessed and support cumulative voting. They made suggestions about the appointment and salary of principal officers and carriage and animal tax.

Ex-Health Officer Entertained.

BOMBAY, April 24.

Dr. J. A. Turner, Municipal ex-Health Officer of the city of Bombay, was last night entertained to dinner by Mr. Cowasji Jehangir, President of the Corporation. All members of the Corporation and its officers were invited to be present to meet Dr. Turner. The affair took place at the Orient Club and no reporters were present. Dr. Turner sails for England on the retirement from India on Sunday.

Calcutta's Health.

High Mortality.

CALCUTTA, April 23.

The mortality in Calcutta rose very high last week. During the week ended the 12th instant the mortality rose to 1,031. Deaths from cholera numbered 263. There were 28 deaths from plague, 80 from smallpox and 56 from influenza. The Health Officer remarks that a further rise in the mortality from cholera had occurred. The outbreak was the severest which had occurred for many years. The Hindus had 218, and the Mahomedans 50 deaths.

A Dacoity.

CALCUTTA, April 24.

A dacoity is reported to have been committed on Monday night in the house of a Bengalee moneylender of the village of Morapah in the Diamond Harbour subdivision. At night dacoits numbering twelve, well armed, raided the house. They laboured the inmates with lathies, causing serious wounds, and then looted the house carrying away all the valuables. Two of the dacoits, however, were recognised by the inmates. On enquiry it was ascertained that the dacoity was the work of a local gang. The Police arrested the two men who were recognised. Further inquiry is proceeding.

Their Excellencies' Visit.

COONOR, April 24.

Leaving Ootacamund at ten to-day, Lord and Lady Willingdon reached Wellington barracks at a half past ten. At the entrance Their Excellencies were received by General Cross Barratt and General Sladen. Men from the Keti Camp formed the guard of honour. After inspecting them, Mrs. Cross Barratt was introduced to Their Excellencies who afterwards visited the Furlough Camp and the Station Hospital. Their Excellencies made sympathetic enquiries from the men as to their welfare. Their Excellencies left for Ootacamund at half-past twelve.

South African Nationalists.

Arrival in London.

LONDON, April 19. General Hertzog and the members of the South African Nationalist Delegation have arrived. General Hertzog declined to discuss his plans and prospects, as it was the Delegation's wish to present the case direct before the British Government.

Mesopotamia.

King Receives Commissioner.

LONDON, April 17. Reuter is informed that Colonel Wilson, acting Civil Commissioner in Mesopotamia, was received in audience by the King on the 14th instant. His Majesty expressed pleasure at hearing of the steps taken to repair the ravages of war in the districts until recently occupied by the Turks, and to promote the welfare of Mesopotamia in general by restoring irrigation, improving communications, providing medical assistance in large towns, and encouraging education in indigenous institutions through the medium of the Arabic tongue. His Majesty expressed confidence in the future prosperity of Mesopotamia, and in the progressive spirit of its inhabitants.

Germany and Peace Terms.

PARIS:—Havas Agency states, that it is likely that Germany will be allowed to discuss certain of the Peace Terms, such as financial, economic terms, and will be permitted to make observations and suggest changes and amendments, not on principles, but only on the methods of application but concerning the military and territorial decisions, they will have to accept or reject.

Legal Status of Foreigners in France.

An Amending Bill Introduced.

LONDON, April 16. A Bill to amend the legal status of foreigners in France, had been drafted by the Minister of Justice, proposing various changes in Code "Hk" decree, recognizing foreigners domicile, holds good for only five years, and after that they must apply for naturalization. Any foreigner even not residing in France, but having property there, may be sued before French Court of Law.

American Ambassador.

Hugh Mr. Wallace, the New American Ambassador to France has arrived in Paris. Mr. Baker, the American Secretary for War, arrived in Paris in connection with the demobilisation of American Army and disposal of American stores in France.

Bolsheviks in Retreat.

Operations of Siberian Troops.

LONDON, April 23. The Press Bureau states that Russian forces in the Pechora District, report that in conjunction with Siberian troops at Ustishma two hundred miles from the mouth of the Pechora river has been cleared of Bolsheviks. The latter are rapidly retreating to upper reaches of the river Ishma. Local inhabitants are eagerly joining the Siberians everywhere. The British Mission from Archangel has met the commander of the Siberian troops operating in the regions mentioned.

Re-Export to Neutral Countries.

Board of Trade Announcement.

LONDON, April 23. The Board of Trade announces that subject to existing regulations for guarantees against the re-export the inter-allied agreement allows all commodities except war material to enter the Northern Neutral countries and Switzerland from April 25th without quantitative restrictions.

Operation in Lake Vigozero District.

LONDON, April 22. A British North Russia official communique says.—General Maynard detailing the operations in Lake Vigozero district says, that the enemy lost 98 killed and 32 prisoners 20 of whom were wounded. Many sledges-loads of wounded were observed being removed, whilst a train carrying off the retreating Bolsheviks was badly damaged by shellfire. The captures included to field guns 7,000 shells and much railway material.

Recapture of Bolshezerki :

Stores Secured.

LONDON, April 23. The War Office issued a message from the Archangel stating that two field guns and large quantities of stores were secured at recapture of Bolshezerki. The spirit of the troops was excellent. Bolshevik deserters have joined our Russian troops and are openly showing hatred of the Bolsheviks.

Deported Germans from China.

Their Arrival to Marseilles.

MARSEILLES, April 21st.—The Steamers "Novara" "Nora" and "Atrous" with 1,800 Germans deported from China, in charge of British naval detachments have arrived. "Novara" is bringing Staffs of German College at Shanghai and Deutsch-Asiatische Bank, and also a number of Merchants. The consular officials and missionaries. She has been brought into port to disembark, and two Chinese officials are in charge of repatriation arrangements. "Nora" has come into the harbour. While the "Atrous" will continue her voyage.

The Syrian Question.

Personel of the British Commission.

LONDON, April 22. The British Representatives on the Commission which will investigate the Syrian question, are Sir Henry McMahon and Commander D. G. Hogarth.

The Rubber Industry.

Report for 1918.

LONDON, April 22. Report of the Association for 1918, states that rehearing of excess profits case of the Rubber Industry, by Board of Referees, was adjourned, pending determination of Mr. Meriman appeal. With regard to the co-ordination and extension of research so far as can be judged, the local schemes for Ceylon and Malaya, would fail to effect the co-ordination.

Latest Telegrams.

DELHI, April 24. The District Judge has passed orders to-day rejecting the application for bail made on behalf of Shankar Lal, Secretary of the Home Rule League who is arrested on charges of dacoity etc. in connection with the assault on a C. I. D. Inspector.

The intermediate and degree examinations of the Punjab University which were to commence on the 28th instant and were postponed will now commence on the 12th May.

The "Civil and Military Gazette" in a leader says:—There is strong unmistakable evidence of skilled far reaching organisation for agitation, whose power, by no means exhausted having been started in Delhi which swept over the Punjab and other parts of India. It says the Punjab authorities have been hampered in the efforts to arrest the poison, because the Delhi Province refused to arm itself with Martial Law. It severely condemns Delhi officials for the dangerous weakness in dealing with the situation.

[Un-corrected.]

LONDON, April 19. In course of a leader, "Times" commends promptitude with which India Office continues to issue information regarding the rising. With regard to tendency to suggest that Mr. Montagu and Reform Scheme are causes of the troubles the journal points out that Mr. Montagu is in no way responsible for rebellious acts which are of much longer standing. There is "Times" continues much that is able and true in Montagu-Chelmsford Report but also a great deal of dreamy and dangerous nonsense. "Times" quotes passage in report relating to deliberate disturbance of placid and pathetic contentment of masses, in order to bring about India's highest good and contrasts it with recent prediction and confutation by eminent Indian historian Vincent Smith. "Times" considers that Mr. Montagu would be well advised not to apply to India conclusions derived from subtropical Africa. After dwelling on imperative necessity for spacious reforms even though rebellion may check their introduction, "Times" asserts that spirit of rebellion will not be quelled by hasty introduction of Montague's Bill in ill-digested form, or by wild ideas of enormous expansion of scheme. Order must be restored by firm prompt measures such as Chelmsford is apparently taking. Revolutionary conspirators in India are spreading wildest stories about Rowlatt Act, because their object is to render continuance of British Rule in India impossible. Tactacles of conspiracy extend far beyond India and secret leaders are now unquestionably in touch with Russian Bolshevik movement, though that is a recent development. Rising is regarded as severest condemnation by the large numbers of moderate minded men still leaving masses in India, and we may be certain that bulk of Princes and chiefs are doing their utmost to discourage it. A substantial proportion of Indian intellectuals are sincere supporters of British rule and our friends will enormously outnumber our force, so long as we show firmness and strength and are resolutely determined to brook no defiance. O'Dwyer the strongest Lieutenant Governor in India should be asked to remain at his post for present. It was owing to his firm administration the Punjab was safely guided through troublous war period.

నిర్బంధించబడిన జర్మనులను తీసికొనవచ్చుట

మార్చి 21:— చీనాలో నిర్బంధించబడిన 18వందల జర్మనులను తీసికొనివచ్చుచున్న "నోవారా" "నోకి" "అట్రెయిన్" యిచ్చోటు చేరివి. బ్రిటిషు నావికాధికారుల పూచీలో నున్నది. హెంఘాయవద్దనున్న జర్మనీ కాశిజనానిని, డ్యూటిస్సీ యేసియాటిక్విద్యావనానిని అనేక ఘదికర్తకులను వారాస్తీకురు తీసికొని వచ్చుచున్నది. కాన్సులర్ అధికారులు, మిషనరీలుగూడ దానిలో వచ్చుచున్నారు. మార్చి 21న ఏర్పాటు చేసికొను నిమిత్తము చీనా ఉద్యోగు లిద్దరు గూడ దానిలో నున్నారు. నోకి గూడ నా కాశ్రయములోకి తేబడెను. అట్టిను అట్లనే ప్రయాణము సాగించును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున

వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంచత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రవిచిత్రములతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	(తొమ్మిదివ వరకు)	
ఐదవ	"	1-0-0
ఆఱవ	"	1-0-0

ఇందు విరోధా మహాసంగ్రామ చరిత్రయు

విశేషములు.

ఏడవ సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-8-0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంతకము

ములతో జరిగిన సంగ్రామ విషయములు సంతకము

పరమగ చిత్రములతో ముద్రితమై యున్నది.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యజ్ఞ

స్వాసములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యజ్ఞస్వాస

ములు వీర్ల చిత్రములు, చిత్తు తీర్మానములు

సలక్షణముగా చక్కని కై లిలో పెద్దఅక్షరము

లతో ముద్రింపబడి యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రస్ఫుత్తి.

ఇది శ్రీ మత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి

గారి విరచితము వెల 0-4-0

4. ఆత్మజిహ్వా.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్రీ

యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విర

చితము వెల 0-8-0

5. శారదాంబ.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ

మిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యజ్ఞ

నాటకము వెల 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏడవవందల చక్కనినాటకము. కోవ

లై వేంకటరమణ రావు బి. ఏ. గారితే వ్రాయ

బడినది వెల 0-8-0

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. బుద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా పరివర్తన పరిశ్రమలో బహు

మతులను బడిన కంచపల్లి కళకమ్మగారిచే అను

వాదించబడినది.

9. కవిత్వతత్వ విచారము.

శ్రీమత కట్టమంచి రామలింగ రెడ్డి ఎం. ఏ.

గారి కృతము వెల 1-8-0

10. తృణకంకణము

0-4-0

11. స్నేహలత

0-4-0

రాయప్రోలు గుమ్మరావుగారిచే విరచితము.

12. ఏకభాషా లిప్తిప్రశంస

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము

0-2-0

ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును దెలుపు చిన్ని పాత్రము

14. ఘోకలే చిత్రము

0-1-0

(పోస్టుకర్మము వెలు.)

చిరునామము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

ముగ-శాంత్యశ్రమములు.

అంధ్ర తపోవనము.

(ఒక అంధ్ర విద్యార్థి.)

ఎవరి విజ్ఞాన బలమును వారు సమయోచితముగ తెలిసి

దూరపు కొండలు నువ్వందగు కాబట్టి ఆ కొండలను

నిజమే. భూమధ్యమున నుండు నన్ని గుండములను

ఏదీ, అంధ్రజాత్యు కళాశాల విద్యార్థులు జాతీయ

గంతు లిడుచు కరటములతో పరసములాడు అంధ్రవాం

ఇట్టి స్వాతంత్ర్యములను జేసేవలను బంధించుట

ముగిసినట్లయితే గురుకులశ్రమములు చేదపారా

గతవారపు కృష్ణాపత్రికలో పురాణం నూతనాశ్రమ

ఇంతవరకు సృష్టించలేక పోయెను. ఎందుచేతనో? అచ్చటి

ఇచ్చటనే జాతీయవిద్యను గురించి ఒక యంశమును

శక్తి రస వికాసమును జూపింట్లయిన ఎచ్చట మున్నను

అంధ్రజాతీయ కళాశాల యాదర్శముల నితర కళాశాలలకన్న

శ్రీ మైలవరం బాలభారతిసమాజమువారు ఈనెల 26 వ తేదీ

ద్రావదీ వస్త్రాపహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.

భారతీయుల చేతిపనులకు ప్రోత్సాహ మొనంగుడు

మైసూరు మెటల్ వేర్ హౌస్, మైసూరు లోహపాత్రాగారము, చిన్నపేట, బెంగళూరు సిటీ.

మైసూరు రాజకీయ లోహపాత్రకర్తాగాచేయునందు చేయబడిన సాంసారికోపకరణములు.

ప్రతియొక్క సాంసారియింటిలో నత్యావశ్యకముగా నుండ గలిగెడి దృఢముగ నందయుగ నుండుచే ప్రకాశించుటకు మొదలుపెట్టినది.

బహుముఖము ! బహుప్రయోజనకరము !!

వెల కొంచెము ! ధన మధికము !!

వలసినవలయు బుత్తినినిసాపు చేతియనుకున్నాత్రేలు.

ఫలాహారసంపుటములు, లోహల కలయచేయబడినవి.

కోపాలు, తట్టలు, కంచములు మొదలయినవి.

చేతితోనే చేయబడిన పిత్తడి మరియును

ఇరుకబీగపుముద్దలు, తాళములు పెక్కువిధములు.

తలుపులకు గవాక్షములకు బీరువులకు

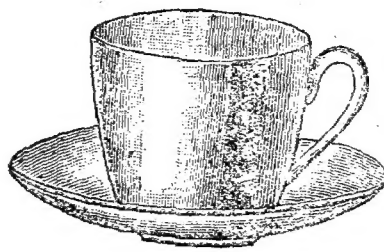
వేయు పలుతరముల కొండ్లు.

ఇంకను బ్రాహ్మణులనిగాని బహులెవరిని గృహోపకరణములు పెక్కువిధములు. వలయువాని పాత్రుల పేదన పోషించి బహు మాడ్చినవలె ప్రదేశమునకు దయచేసి వలయు వాటిని కొనవచ్చును.

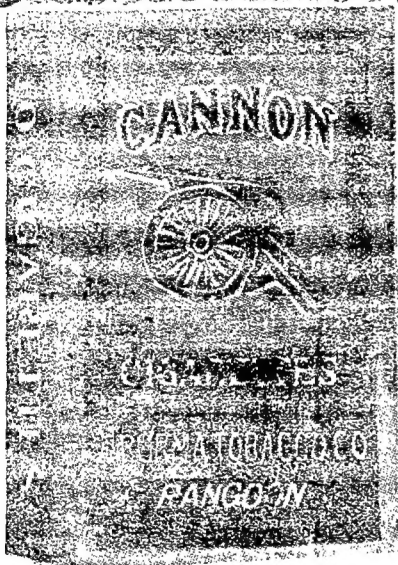
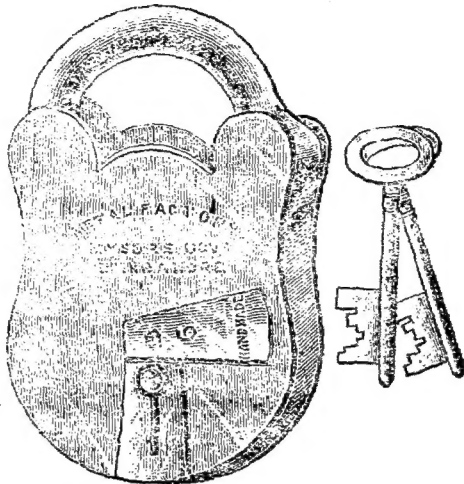
**Encourage Indian Industry,
The Mysore Metal Ware House,
Chinnapeta, Bangalore city.**

ఈ కుడితులవారి దివ్యావధము లింకయు ననేకములు గలవు.

(1588) ప్యాకింగు-పోస్టింగుల ప్రత్యేకము క్యాటలాగు క్రతులు ఉచితము.

పిత్తడి గిన్నె తట్ట.

బర్మాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రిక, మార్కుల సిగరెట్లు అందజేసేవారు ప్రఖ్యాతిచెందిన బర్మాటువాకో కంపెనీ. అందరికీ నరికకునట్లు వెలుగు నింపుచున్నది. వేలు వదాగములు మిశ్రమములేని పలుపదలేదని ప్రాచీనా చెప్పుగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి వెల్లె 1-కి రూ. 4-12-0.

అడక త్రిక మార్కు గలది రూ. 3-14-0.

పోస్టింగు 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధర్మము నుండి ఇతరవిషయములు తెలియ నోయవారు యీ క్రింది విలాసమునకు బ్రాహ్మణులయ్యును.

(1555)

పోస్టువాక్కు నెం 87
సెకండ్లైన బీచ్,
మదరాసు.

సోల్ ఏజంట్లు :
స్వామి అండుకో,

చంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు

12 కన్న దైవ తేనె, ఎక్కువ, ముద్రాను.

ఈ రుబై ద్వారా ఏకారణము చేతనైన పండ్లను వెలికి చేయవలసి యుండిన సెప్పిలేటండ్ పీకీవేయుదురు. బలహీన మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పండ్లను బంగారుచేత మూయుట, కల్లు కొత్తగకట్టుట, ఇంకను పండినబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాశ్రుప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ నుండుట వచ్చి యున్నాము. పండిన తీయనవచ్చునోపివేకనే తీయబడును.

వివేడి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అవశిష్టపు రక్తములను జనించు జాడ్యములను కీటిమనువంటి మందు. దురువులను, మచ్చలను, గండమాలను త్రొడ్డును, పొరసెప్పలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

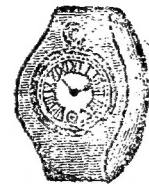
వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను చుట్టూచున్న అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కఠినమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరచును. కఠినారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల కర మందుటకు 4 ఛోన్సు బుడ్డిలో అమృతము.

పాపైటరు. — పి. డి. సావంత్,

144. ఫననవాడి, నెం2 బొంబాయి

Proprietor : P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

స్విస్ పాకెట్ వాచ్ (1554)

ఈ పాకెట్ వాచ్ యొక్క బలమైన సామాన్యత తయారుచేయబడి, చూచుటకు బహు అందముగా నుండును. ఈ నెల 15వ తేదీ లోపున కెప్పించుకొనువారికి పొందిన కలము ఇనాముగా పంపబడును. ధర 1-కి రు. 8-8-0, మంజేరి గడియారము లోపలపట్టుతో సహా ధర 6-0-0.

ప్రింట్ అండ్ కో, సామలూరుపేట, మద్రాసు.

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునుండి ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంత కఠినముగా నున్నను మనో తయారుచేయబడిన "మూలబిందు" అను ఔషధము పుచ్చుకొనుటవలన అతిశీఘ్రములో కురుదును.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0 (1864) మూలబిందు డిపో, టి. పి. రోడ్, చేపాక్, మదరాసు.

అ మృ త వ లి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లోబడుచుండును

వెల 1-4-0.

అంధ్రప్రదేశ్ కాకాశ్వాసయము, 7 రోజులెట్టివిడి, మదరాసు.

మంచి లాభము.

ముత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు

తెల్లనియింగున 10 తులముల వెల్లె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం ! ఇనాం ! ఇనాం !

కాశీలో మూడుదినములు

ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను

విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.

విలాసము: — 1827

కే ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ,

సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,

Silk House, Benares City.

పాత్యపు వేంకటాచలపణ్డితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీలలాసరము: — అక్షి కలకుల ప్లేగు రోగులు

ఈ లక్ష్మీలలాసరము రసములను విరోగులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీలలాసరము రసముల సేనా తయారై నుండేనని ప్లేగును సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము చేరొకటి లేదని తామె సంతోషముగ బల్కుగలరు. దీనివల్లము, చూడెరి శాలక బర్మములు, సన్నిపాతము మొదలుగునవి తప్పుక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం. (594)

2. క్షిణివాస తెలు: — ప్లేగు గడ్డకును, సంచల నొప్పి

పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇనాం.

3. క్షిణివాస రాసము: — దీనిని సేవించినప్పటినుండియు

మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అశీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం.

4. బాలమఖోదయము: — విడ్డలప బలకారి; తియ్యరి

మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృశత్వము, కడు పుష్టియగుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలుగునవి గుణములు విడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇనాం.

5. లోకావయవార కస్తూరిమూత్రము: — విడ్డలప వయ

స్థు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, వడికము, దగ్గు, అశీర్ణము, కీర వారం, పొరసెప్పలము, మలబద్ధం, బర్మం, చలిబర్మం, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

280 మూత్రము గల సీసా 0-4-0

కస్తూరి కచ్చతో 6-కి 1-8-0

" " 12-కి 2-14-0

" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి ఔషధముతో కూడ అనుపానము తెనుగున పంపబడును.

శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

మోహినీలైలము: — ప్రియపురుషులు చాచుటకు యోగ్య మైనది. మెదడుట చలనకేరయను. మెదడుకలు రాలకుండును. మెదడుకలు నునుపుచేయును. నువానగలిగి యుండును. 0-12-0 చచ్చి వాంతులు పోవో, 6, తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు.

మూచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

వృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ

పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలే హము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియుసాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాందూ ఫార్మస్యూటికల్

వద్రాసు

ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.